

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Alloquiorum Iesu Christi ad quamlibet animam Christianam libri II. pars IV.
complectens Institutionem succinctam. Tam de morte, quid videlicet ea
sit, vndi, vbi & quando ortum cœperit, & quotuplex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

æquali diligentia perseverare in continua vtriusque hominis custodia, ne vllam tibi des occasionem periculi, qua gratia Dei in te impediatur, & manere in filiali timore, humilitate, amore, & Christiana simplicitate. Imitari quoque me Iesum sponsum tuum stude ex omnibus viribus tuis, in humilitate & mansuetudine (in quibus errare non potes) & attendere in omni loco & tempore me imaginem & exemplar tuum, & quam similis siue dissimilis mihi fueris in virtutibus, in quocunque loco fueris contemplari me Dominum Iesum, quasi videres me corporaliter tibi præsentem, quemadmodum beatissima virgo Maria mater mea me cõtemplatur in omnibus moribus & virtutibus meis, ad imitandum me mihiq; fideli corde & perfecto amore feruendum cum beata Maria matre mea. In hisce nouem institutionibus quisquis sese diligenter exercuerit, maturè & faciliter in me viuet, mihiq; vnietur, & nouem angelorum choris adiungetur, liberq; manens ab omnibus rebus transitoriis, continuo desiderio ad cœlestem Hierusalcm suspirabit.

D. IOANNIS IVSTI LANSPERGII, Carthusiani, in institutionem succinctam Christianam, & de Morte & casibus eius.

P R A E F A T I O.

Oli metuere iudicium mortis. Memento quæ ante te fuerunt, & post te ventura sunt. Ecclesiastici XXI. Sicut nihil est quod amorem mundi tibi magis reddere possit insipidum ð anima, quodq; aded sui & omnium creaturarum tibi contemptum inducat felicem, quomodo breuissima vita tua mortisq; certissima (qua omnes conatus, omnes honores, omnes voluptates, cogitatus, desideria, ac gaudia tua vniuersa peribunt) consideratio: ita nihil est quod amantem animam maiori afficiat gaudio: quam quod credat speretq; se mihi sociari mihiq; coniungi, & in me absorberi: vbi nulla post hac sit offensa, nullum delictum, nulla separatio, nullum periculũ, nihil timoris, nihil doloris, vbi charitate plena semper me laudet, semper magnificet, perfectissime mihi obediens, perfectissime placens, sitq; mecum, vbi nihil desideret, nihil amet, nihil sentiat aliud præterquam me, vbi tota me possideat, & à me tota possideatur. Hac quia tibi contingere stabiliter in hac vita non possunt, sed tunc solum, quando fueris mecum in regno meo, quando videlicet omnia desideria tua satiabuntur, & laudandi & amandi me, & quãdo ego ero omnia in omnibus. Idcirco iuste petis, iusteq; ex toto corde desideras in oratione quã tibi tradidi: Adueniat regnum tuum: Itaque si me rectè amares filia, si fortiter, si est uanter ad me anhelares, toto corde hoc regnum, hoc est, hunc statum, desiderares, ad hunc suspirans arares videlicet, vt adveniret regnum meum, in quo mihi amore suauissimo vnireris. Tota in me liquefacta & alioq; soluta. Et quia, vt dixi, hoc non fiet nisi post mortem, decreui mecum ð filia, quandam succinctam institutionem siue breue quoddam, bene feliciterq; moriendi compendium tibi prescribere: simul ac demonstrare, quid ipsa mors sit, & vnde orta, quomodoq; per mortem meam destructa: Item quæ vitanda, quæue agenda tibi sint, vt post huius calamitosa vita arumnas, læta ad conspectum mee diuinitatis admitti possis, multaq; alia omnibus Christianis admodum sicut necessaria, si bene, si secure, si religiose denique & Christianè ex hac vita excedere exoptent.

ALLOQVIORVM IESV CHRISTI ad quamlibet animam christianam libri

II, pars I V. quæ complectitur in se INSTITVTIONEM succinctam de morte, quid videlicet ea sit, vnde, vbi, & quando ortum coeperit, & quotuplex sit, quomodoque sese quisque ad eam disponere debeat: aliaque complura quæ huc necessario requiruntur, ob oculos constituens.

Mors quid sit, quotuplex quibusq; sit formidanda.

CANON I.

Anima quæcunque Christiana, quæcunque meo sanguine meritis redempta, quæcunque filia, quæcunque denique & mihi in sponsam electa, vocata, & consecrata, quemadmodum pollicitus sum: Tibi nunc explicabo quid sit ipsa mors, vnde & quotuplex sit, vt ex eius consideratione in mei amorem vehementius inardescas, citiusq; mihi vniri per mortem aspires, vitamq; tuam iuxta meæ innocentissimæ vitæ ac conuersationis præscriptum instituas: quo item cunctis vitiis viriliter relucteris, & virtutibus aggregandis strenuam naues operam.

Mors quid sit.
Mors duplex quæ.

Psal. 118.

Psal. 118.

Mors autem (vt institutum prosequar) est vitæ extinctio, siue priuatio. Est autem duplex: Animæ scilicet & corporis. Mors animæ, est ipsius à me per peccatum separatio. Mors corporis est animæ à corpore secessio & dissolutio. Et sicut anima per fidem & charitatem vegetatur viuunt & mihi manet vnita, ita corpus ex animæ præsentia in vita subsistit, & conseruatur: Quare o religiosa anima, si aliqua in te diuini amoris, refidet scintillula, caue, ne vnquam peccati labe, aut turpium delectationum consensu in quineris: caue, inquam, ne quando dominetur tibi iniquitas, ne aliqua mala in te inueniatur voluntas, vt animæ vitam hoc est, me Deum ac sponsum tuum, in ea per fidem, spem & charitatem inhabitantem, amittas, sicut mortem incurras horrendam, gratia quoque mea ac dulci familiari: ate o moino hic priueris in tempore, & post huius miseræ vitæ decursum, in æternitate. Nonne verè sunt miseri ac omnium lachrymarum fonte plangendi, qui ob momentaneam foetidæ carnis delectationem, sempiternis se delitiis ac diuitiis priuant, æternæq; mortis supplicio se obnoxios reddunt: quando quidem si modo paululum vigilare vellept, hanc mortem tremendam euadere facillimè possent. Sed iam o anima le-cundum mortis genus tibi ob oculos ponam, quod sanè nullus abhorreere debet qui bonæ voluntatis existit, & paratus est viam mandatorum meorum currere, & sibi ab omni peccato cauere. Nam quomodo id quis timebit, quod auertere non potest? Sanè sicut quis mea adiuuante gratia (quæ omnibus eam deuoto pectore ac sincero affectu desiderantibus præsto est, imò ad bene meritorieq; operandum compellit & mouet) mortem animæ euitare valet, sic corporis non valet, eo quod hæc naturæ lex sit, vt corpus in puluerem reuertatur. *Statutum namque est bonis vitiis semel mori.*

uari. Hæc enim mors, vt dixi, ineluctabilis est, bonisq; & malis communis. Bonis nō est formidanda, sed optanda ea propter vt me Deo ac Domino suo charissimo eo familiaris penitusq; in æterna mea felicitate nulla corporis mole pregrauati, frui possim; & quem tanto desiderio videre cupierunt, dum in vita essent, tum sine fine præsentem habeant, plenè possideant, perfectissimatq; vnione sibi copulatum sentiant.

Malis verò & mandatorum meorum transgressoribus, quam non solum hæc mors sit pertimescenda, sed etiam horrenda, nullus mortalium capere potest: imò dico, ipsum angelicum excedit capium. Redite ergo & peccatores & mei contemptores ad cor, & poenitemini de actis vestris pestiferis, immanibusq; sceleribus ne diuina mea iustitia cogente, in æternas vos cruciatus detrudere compellar, vbi prorsus nullum erit gaudium, nulla quies, nullum solacium, sed perpetuus horror, & intolerabilis dolor. Quid tunc proderit vobis acquiescere carni, obediisse demonibus, ac mundi oblectamenti deseruisse? Nonne verum est, quod Apostolo meo docente audistis. *Mundus transit & concupiscentia eius?* Liberet tunc vos mundus iste fallax, & eius concupiscentia, cuius illicitos motus non refrenastis & de manibus eius eripiat, si potest. Quod si nequit, vel iam iustas peccatis vestris poenas luit.

Tertium mortis genus est ab omnibus meis electis summo studio adamatum & cultum, diciturq; mors spiritualis siue spirituale martyrium, hoc est, vitiorum passionumq; innatarum mortificatio. Ad quam Diuus Apostolus meus Paulus te & filia hortatur dicens: *Mortificate membra vestra quæ sunt super terram.* Item de seipso: *Castigo, ait, corpus meum, & in seruitutem redigo, ne cum aliis predicauero, ipse reprobus efficiar.* Vides ex hac sententia quanta vigilantia, quantaq; sollicitudine. Apostolus meus carnem suam domare, illicitos motus compescere studuerit, ne forte ex sui ipsius negligentiori custodia aliquod animæ damnum, dum aliorum salutem inuigilaret, incurreret? Et tu ò fidelis anima hoc ipsum studium amplectere, hinc labor in te perseneret, si desideras aliquando ad meos amplexus admitti, si mihi optas casta ac sancta adhærere, meq; tuum sponsum in intimis tuis comorantem retinere. O si hoc moriendi exercitium aded in miseris huius seculi vanissimi amatoribus floreret, sicut indies ad omnia scelera & peccata perpetranda inhiant, quis verbis explicet, quam benè, quamquam rectè cum eis ageretur? Sed cum in ipsis charitatis meæ diuinæ, ardor penitus sit extinctus, ac omni gratia sint expertes, ad mala insuper omnia præcliuës, atque adhuc aded sint securi, tamq; feliciter secum agi arbitrentur ita denique existiment, me illis esse obligatum ac deuinctum, vt non possum vlla occasione eorum non misereri & æterna mea beatitudine participes facere, quid putas, quomodo mea amarissima morte, & præciosissimo sanguine pro eorum redemptione effuso, abutantur, & me à nouo grauius excrucient, quam illi ipsi Iudæi, quibus crucifigendus fui traditus? Illi enim ex parte erant excusabiles, eo quod non cognouerunt me verum DEI filium & ad saluandum mundum missum. hi verò, de quorum peruersitate loquor, nihil excusationis præterdere possunt, cum apertè sciant & audiant quod peccatoribus grauis imminet damnatio, quodq; ego omne execrer & detester peccatum, nec posse quæquam ad conspectum meum pertingere, qui ex hac luce peccatorum sordibus pollutus emigret. Quare per memetipsum obtestor vos ò scædi peccatores, vt abnegantes omnia impietatem & secularia desideria, sobrie, iuste & pie viuatis in hoc seculo, expectantes

Heb. 10.
Mors namque cur quibusque non sit timenda.

Mors quam sit malis timenda.
Esa. 46

Iob. 10

1. Ioan. 2

Mors vitiorum vt sit martyrium spirituale.
Col. 3
1. Cor. 9

Cruci quina mystice Christum denuo adigant.

Tu 1

A& 10
Mat 27

beatam spem, & aduentum meum, qui sum constitutus iudex viuorum & mortuorum, ac omnis mihi potestas data est in cælo & in terra, vt que videam bona facta vestra, & gloriam habeam apud Patrem meum de vestra emendatione, & innotescat coram angelis meis, quod verè mei fuistis discipuli, meritoque ad gaudia cælestis regni intromitti edî, perfruituri bonis meis & deliciis cum omnibus sanctis, qui me DEVM ac Dominum suum strenuè vigilanterque sunt sequuti, iamque mihi dulcissima & perfectissima vnione coniuncti, in æternum mecum exultant & iucundantur. Sin autè his meis monitis non obtemperaueritis, veniam vobis scito, ac per memetipsum duritiam cordis vestri increpabo, maloque vestro experiemini, quam verum dixerit meus Apostolus: *Reddet vnique secundum opera sua.* Istud ergo sit studium vestrum, vt spiritu facta carnis mortificetis, & præcepta mea, sanctæque Ecclesiæ immaculatæ sponsæ meæ obseruetis, nec non magna diligentia & conatu vos ad aduentum meum præparetis, ne cum venero, imparatos vos inueniam, & cum fatuis virginibus è regno meo excludamini. Quod certo certius vobis continget, si tempus gratiæ sine fructu transigeritis & penitentiaë laborem recusaueritis.

Rom. 2

Luc. 12
Mat 25*Mortis origo qua sit.*

CANON II.

Rom. 12
1. Pet 2.Gen 2
Parens primus hominis quibus donis decoratus fuerit.
Gen 3
Sapientia

Parens primus vt donis nudatus fuerit post præuaricationem.

Gene. 12
Gen 3
Mors vnde acciderit homini.

Avdisti iam charissima filia, quid ipsa mors, & quotuplex sit: nunc verò operæ pretium esse duxi, non silentio prætereundum, quæ ipsius mortis sit causa, siue origo, vt sic tuam totiusque humanæ naturæ miseriam attendens, quam videlicet prona post lapsum semper ad omnem transgressionem fuerit vt sic humiliata discas non alta sapere, sed timere. Vt sicut nec angelis in cælo, nec protoplasto in Paradiso peccantibus peperci, ne fortè nec tibi peccanti parcam. Verum his ommissis ipsam mortis originem aggrediar. Nosti ô anima ex sacris literis, quantis, quamque mirificis donis, gratuitis insuper ac superuaturalibus gratis primum hominem decorauerim, atque in paradiso constituerim, donans illi præcepta mea & prohibitiones vt sciret, quid agere, quidve omittere deberet. Præterea cum illo vt amicus cum amico conuersabar, in omnibus actibus suis intus illi lucens, eumque docens meam voluntatem, complurisque alia mea secreta illi reuelans, ita vt si voluisset mihi in omnibus obtemperasse, sicut fuit sine corruptione natus, ita etiam sine vlla corruptione immortalis perstitisset. Sed quia astutia serpentis, mulier quam protoplasto in sociam dederam fuit seducta, & per mulieris blanditias vir factum est, vt mei obliti, vterque præcepta mea tranagredereetur. Vnde contigit quod exigente mea diuina iustitia, omni se gloria, pulchritudine, innocentia ceterisque supernaturalibus ac gratuitis donis spoliauerint, incurrerintque illam maledictionis sententiam, quam ipsemet in ipsorum terrorem dictaueram: *In quacunque die comederitis ex ea scilicet, arbore scientiæ boni & mali, morte moriemini.* Item: *Puluis es & in puluerem reuerteris.* Ex hoc igitur primorum parentum peccato, ex hac, inquam, præuaricatione, quod contempserunt obedire voci meæ mors intrauit in orbem terrarum: nec aliquis repertus est, hucusque qui eam euadere potuit, aut declinare etiamnum possit.

Vide iam mi filia, quid humano generi contulerit, quod Adam mihi rebellis fuit. Nonne per suam inobedientiam & superbiam totam suæ posteritatis progeniem in inextricabiles calamitates detruxit? Nonne omnes vos æternæ damnationis pœnis obnoxios reddidit? Nonne dulci familiaritate mea, ac diuinorum contempla-

templatione, nec non immortalitatis gloria vos priuauit? Quid vltra? Omnes vos
 vt oues errantes à via veritatis aberrare fecit, & totam humanam naturam quam
 in se recepit integrā, sua auersione à me corrupit, deprauauitq; & quod magis do- Esa. 46.
 lendum, ipsam quoque animam secundum imaginem & similitudinem meam
 factam, à sua dignitate & antiqua generositate deiecit, omnesq; vires nobilissimas
 ei ad me perfruendum concreatas misere à suo principio, hoc est, à me, ipsarum Anima qui-
 creatore & origine, abduxit & auexit: ita vt etiam sæpenumero nolens miser ho- bus calami-
 mo cogitet quæ nolit, & quasi cæca mēte ad ea quæ videntur vi quadā feratur, ra- tibus sub-
 piaturq; oblitus interea inuisibiliū, æternorum ac celestiuū bonorū in cœlis repositi- iecta sit.
 torum. Quod ergo factus sit miser Adam, cum aliquid esse vellet hinc collige & re- Eccle 47.
 cum perpende, quæ toties hunc ipsius lapsum & propriam tuam miseriam proni-
 tatemq; ab omni malum deploras & luges, nec graue illud iugum quod est super
 omnes filios Adæ excutere vales: & time, ne quando mens tua in superbiā se erigat,
 deterius quid tibi contingat. Hæc dixerim, vt pius consolator, & fidelis tuus spon-
 sus, qui ad mala & peccata præcauenda, gratiam meam nunquam tibi denegauit,
 imò sæpè tibi refragati obtuli & ingessi quo te in amore mei tepescens excitare,
 & ad virtutes exercitandas commouerem, ne te otio vacantem tentaret is, qui om-
 nibus meis amicis vel mille laqueos tendit, & ad sui consensum pertrahere nititur.
 Sed nunquid putas hæc, de qua præfatus sum præuaricatione, solam corporis
 mortem in mundum inuexi? Nequaquam. Animæ nanque multò maximè, vt in
 superiori canone tactum est, necnon & multa alia innumera penè incommoda, ad-
 uersitates, ægrotudines, aeris & aliorum elementorum iniurias, quibus tantoperè
 affligamini non te lateat: & vt breuiter dicam, omnes propemodum creaturæ con-
 tra vos & in interitum vestrum conspirarunt, ac inimicitias suas exercent. Verùm
 non immerito. Nam offenso creatore, offenditur omnis creatura.

*Mors vt per Christum destructa, & lapsus primorum pa-
 rentum reparatus sit.*

CANON III.

Verùm, mi filia, ex ijs verbis fortasse non nihil animo es consternata & con-
 tristata, quod audis tantam à primis tuis parentibus gloriam esse amissam,
 tantamq; ignominiam & contumeliam toto humano generi illatam, vt qui
 verè erant cœlestis regni hæredes, facti sint exules: & qui filij Dei, indigni sint iu-
 dicati serui. At quis dō anima restituet vobis hæreditatem vestram tamdiu perdi-
 tam? Putasne aliquis potuerit reperiri in cœlis aut in terris, qui tantæ fuerit & po-
 testatis & authoritatis, vt se de aduersarijs vestris vindicet & dolo & fraude abla-
 tam recuperet? Certè aliquot annorum milia effluxerant & nusquam aliquis ap-
 paruit, qui pro sua hæreditate dimicare ausus fuerit, quin omnes vt captiui, & mæ-
 cipia quædam ab inimicis suis capta & retenta fuerint. Quid ergo faciendum, quo
 fugiendum vobis? Ecce clamor vniuersæ carnis venit ad me, & insonuit in auri-
 bus meis, auxilium quærens simul & consilium à me, quid in re tam ardua tamque Exod. 2.
 necessaria consultandum faciendum ve sit. Tandem ego qui reuera sum autor hu-
 manæ naturæ conditæ, cernens lapsum eius tam grauem, vt à nulla pura creatura
 potuisset reparari, tanquam pius & misericors Dominus, promptum atque para-
 tum me exhibui eandem naturam in me assumere, ac in purissimis visceribus
 Cccc beatiss.

beatissimæ virginis Mariæ cooperante Spiritu sancto concipi ac nasci, alijsq; innumeris molestijs & naturæ necessitatibus subijci, quo vel sic eam in me ipso diuina mea cooperante potentia, reformarem, deq; diaboli captiuitate vendicarem, mortemq; ipsam, de qua nobis sermo, gustando, potenti virtute mea destruerem, nec non hæreditatem vestram à nescio quo infideli seruo furto subreptam restituerem, cælestisq; hæreditatis participes facerem, & in sortem filiorum Dei asciscerem: vt sicut per Adam omnes corruistis in mortem, ita per me, hoc est, per merita meæ sanctissimæ natiuitatis, inculpatae conuersationis, & amarissimæ passionis, resurgeretis & in nouitate vitæ ambularetis. Quod sanctus Apostolus innuit, dicens: *Sicut per inobedientiam vnus hominis peccatores constituti sunt multi, ita per vnus obedientiam iusti constituentur, multi.* Non est nunc mi filia, quod tu vel alius quispiam bona voluntate & mihi placendi desiderio præditus, ob magnitudinem peccatorum, aut iniquitatum suarum desperet: sed hoc agat, ad hoc laboret & nitatur, vt post hac nulli velit mea gratia cooperare, peccato consentire, omnes etiam peccandi occasiones (sine quibus peccatum difficile vitatur) pro virile declinare. Hoc cum fecerit, quantum possibile fuerit doleat, quod me tam benignum, tam dulcè, tamq; amabilem Dominum ac patrem, sponsumq; adedò multipliciter offenderit, ac quasi pedibus suis conculcârît. Deinde cum in hoc dolore, hacq; tuorum criminum contritione aliquandiu versatus fuerit, nil restat, quàm vt ex toto affectu, se in me projiciat, me attendat, meæ vitæ purissimæ exemplar ante oculos suos cõstituat, ac quasi in quodam speculo se in me intueatur ac contempletur, & quod sibi deesse conspicit, pleno ore, ex meis abundantissimis meritis hauriat. Ex quo exercitio tanta nascitur gratia, tanta diuinæ consolationis exuberantia, tanta erga me fidelitas, tanta animi fortitudo, tanta mentis stabilitas, tanta virium, cum corporis, tum animæ reformatio, tanta denique interiorum oculorum claritas, vt in omnibus agendis & dimittendis, meum possit agnoscere beneplacitum, nec aliud velit, quàm quod me velle intelligit, omnesq; virtutes supremo quodam modo in ipso perficiuntur. Et quândiu in hoc statu persistit, hoc est, vt mihi maneat vnitus per voluntatis & animi conformitatem, nihil timere habet, ne ipsas quidè demonum occultas insidias vel ineuitabilem mortis necessitatem. Nam ego, ego inquam, pugnabo pro eo, & hostium vires, diuinitatis meæ virtute eneruabo: sicut & Apostolus meus huiusmodi cõsolatus est, dicens. *Nihil damnationis est his, qui sunt in Christo Iesu: imò nec timoris, nec periculi quicquam imminet, qui non secundum carnem ambulant, sed spiritu viriliter facta carnis mortificant.* Hæc sunt breuiter dicta de spiritali animæ resurrectione, de qua quia alibi copiosius tecum egi, hic eadem missa faciam. Certum est tamen, quod quisquis prædictum exercitium neglexerit, hoc est, vt veterem hominem cum actibus suis non exuat, nec virtutibus acquirendis strenuam operam nauet, voluntatemq; suam meæ voluntati non vniat, eum non posse mihi laxo ac iucundo animo occurrere, nec pacata conscientia ex hac luce emigrare. Hoc attendant quæso, qui in hoc seculo quàm sceleratissimè viuunt, & mei vix memores sunt, vt contriti de suis peccatis, vitam suam corrigant, meq; sibi reconcilient.

De quibusdam periculosisis egrotantium tentationibus.

CANON IIII.

quan-

1 Cor. 15.

Redeūdum
quomodo
post lapsum
ad Deum.

Rom. 8.

Quamquam autem filia eadem mors per meam acerbissimam mortem est destructa, negare tamē nequeo, quod multæ sæpè ac graues periculosaq; mortis vicinis tentationes atque præssuræ occurrant, præcipuè mundi huius amatoribus, qui vanitatibus, voluptatibus, alijsq; obscenis operibus penè omnem vitam suam traduxerunt, & vel vix tenuiter corda sua ante ægritudinem ad me conuerterunt, neque dæmonum suggestionibus resistere, aut non curarunt, aut eorum impulsu victi, noluerunt. Horum (inquam) obtutibus in extremo mortis articulo, mea diuina permittente iustitia, cogor mala quæ egerunt, & bona quæ omiserunt, obijcere, vt compuncti de suis iniquitatibus vel sero peniteant. Item, vt videant quibus in vita seruiertint, contingit nonnunquam vt horum tetra imagines sese illorum aspectibus ingerant. Ex quorum intuitu, quanto perè præmanetur, diuexentur ac coangustentur, difficile est dictu nimis. Nam quodam eorum in desperationis barathrum detrudere nituntur, & omnes quas quidem norunt, nocendi & fallendi artes excogitant, vt miseros hosce ex dolorum pœnarumq; acerbitate deficientes, & vix extremum spiritum trahentes, ad sui consensum pertrahant. Denique nihil non attentant vt eorum animos subuertant, totum suæ malitiæ virus, illis infundendo: nunc occultè, non aperto Marte dimicantes, nunc mala quæ gesserunt ante oculos eorum statuentes, grauiora ea asserentes, quã vt veniam & indulgentiam mereantur: nunc ex bonis quæ operati sunt, falsam quãdam securitatem suggerentes, vnde vel ad spiritualem superbiam, vanam gloriam, sui ipsius complacentiam, aut præsumptionem inducantur, & sic suis eos nexibus implicent. Nunc ob doloris & ægritudinis diuturnam molestiam huiusmodi ad impatientiam compellentes, vt vel signis aut verbis erumpant, murmurando aut malè sentiendo de Deo scilicet, quod secum nimis iustè & immisericorditer agat, quod sine causa eos affligat, denique quod hanc grauem & intolerabilem infirmitatem non meruerint. Item quare hunc vel illum eodem modo non cruciet, cum constet eos magis ob suorum criminum magnitudinem iram Dei promeruisse, quàm ipsi.

Et ita excusando, & suam causam defendendo alios dijudicant: quandoquidem ipsum iudicium peccato minimè careat, nec ita fieri villo modo deberet. Nunc vero si fortè in prædictis ipsis minus feliciter succedat, alia ingrediuntur via ad infirmorum animos debellandos, vt scilicet ei persuadeant mortem non ita propinquã vt existimant, & idcirco non necessarium, vt se turbent, aut pro clara de peccatis suis cognitione, confessione & contritione dolorosa, laborent: sed bono & tranquillo animo sint, eo quod è vicino sit certa recuperandæ salutis spes: & tunc cum paululùm conualuerint, plenius possint in pœnitentiæ dolore & labore se exercere: nescientes miseri quo in discrimene res suæ versentur, quodq; ipsa mors modo eosdem expectet, suisq; eos iaculis transfixura sit. Hæc & similia callidi hostis sunt tentamenta, quibus hominibus nõ tantum malis, verum etiam bonis quibusq; in hora mortis impugnat & minus cautè sibi prouidentibus imponit. Quare quàm consultissimum ipsis fuerit, vt gratiam Dei & sanctorum patrocinia contra dæmonum impugnationes implorent, ne per eorum fraudem & astutiam superati in æterna tormentorum loca deportentur.

Remedia præsentissima, contra præfatas dæmonum tentationes.

CANON V.

Cccc 2

Primum

Primum ac summum remedium est dilecta filia hostis antiqui, callidit̃ serpēntis tentamenta, suggestiones, & technas, in mortis necessitate euadendi, vt in mea gratia semper maneat, in h̃it̃ obediens meam voluntatem, quatenus eam agnoscis, opere impleas, nec vnquam contra me aut praecepta mea siue internas inspirationes (quibus electos meos instruo ac dirigo) ex deliberato proposito agas. Deinde vt etiam firmam cum omnibus Sanctis meis amicitiam inuas, praecipue cum beatissima ac gratiosissima matre mea Sancta Maria, quae se omnibus membris meis adhuc in exilio constitutis, multisq̃ grauaminibus oppressis, maxime amabilem reddit, ac eorum inopiam suis saepe exuberantissimis meritis supplet, hostium vires expugnat, ac desiderium mihi placendi, ipsi subministrat, necnon & cum firmissimis sanctae Ecclesiae columnis Apostolis meis ceterisque sanctis meis, vt & ipsi suis suffragiis & patrocinijs te adiuent, & ad conspectum meae diuinitatis perducant. Nam non raro hoc illis munus delego, vt animas amicorum meorum sua praesentia in morte protegant, & cum iubilo maximaq̃ gloria, laetitia & gaudio ad regni caelorum palatia perferant. Maxime etiam necessarium est tibi filia, vt quandiu prospera adhuc gaudes valetudine, indefinenter te exerceas in vera, viuac Catholica fide. Oportet enim vt tam certa sis de vera fide, quam Ecclesia sancta immaculata mea sponsa suos filios docet, quam tibi constat & credis in caelo me esse praesentem, neque villo vnquam tempore de hac sanctae fidei veritate quicquid dubij admittas, etiam si totus mundus insaniat, & in amentiam vertatur, nisi velis aeternum animae tuae amare dispendium. Discutias praeterea & examines omnia interiora tua summe necessum est, inuestigando, & perquirendo, vtrum etiam tam bene ac pie de omnibus fidei articulis atque credendorum rationibus sentias, vt verum Catholicum & Christianum deceat, vtrum de Ecclesiae Catholicae sanctionibus, statutis & caeremonijs, ceterisque traditionibus ex Spiritus sancti consilio profectis quicquam dubites. Si autem dubitas, eos interroga, qui te possunt verbo & facto consolari. Et haec fides praecipuum est & firmissimum contra desperationis impugnationem remedium.

Hac debes spe diuinae pietatis esse ornata, ita vt credas misericordiam meam in infinitum maiorem esse, quam vt a tua prauitate possit vinci, & quod nemo in hora mortis extrema grauius me offendere queat, quam de mea benignitate, clementia ac bonitate desperando. Inde est, quod Iudas multo grauius peccauit desperando, quam me vendendo & tradendo. Contra falsam tuorum operum & meritum securitatem, moriens occultum & iustum iudicium meum oppone, quod ignores ipsa an de electorum & praedestinatorum sis numero, an secus: item quia incertum est, an odio an amore sis digna: item quoniam nescis, vtram vnquam tua mihi opera placuerint: aut ob meam diuinam charitatem fuerint facta. Non tamen hae ita sunt agenda vt omnem salutis tuae spem abijcias, aut de mea misericordia desperes, sed semper inexpugnabile fidei scutum in animo tuo retineas, ne forte in alium diaboli laqueum, scilicet diffidentiam incidas. Contra impatientiam vero, his armis morti vicina te munias, vt primo cogites, ex quanta charitate & liberalitate, hac tibi molestiam, qua tam dire vexaris miserim, & quod per hanc eandem a multis peccatorum scorijs expurgare te disposuerim: probeq̃ iam purgatam ad gaudia aeterna perducere decreuerim. Cogitabis etiam, si ex iustitia mea tecum agere vellem, hanc infirmitatem, multoq̃ grauiorem vsque in diem iudicij meruisses. Tertio, amarissimam meam passionem recordaberis, eamq̃ adeo profund

Amicitia
vt cum san-
ctis concili-
anda.

Fides quina
exerceatur.

Spes vt sit
ornamentu
fidei.

Aduersus o-
perum me-
ritumque
falsam praes-
umptionem
remedium
quod.
Eccle. 9.
Impatientia
in morte
qui vincat.

funde in tuo corde imprimis, vt tuarum pœnarum oblita, in meam quasi passionem transmiseris, imbitq; te & omnia tua peccata depones, rogans me per omnem meam, pœnarum acerbissimam, quam pro tua mundiq; totius redemptione petuli, vt pro te patri meo cœlesti satisfacere, omniaq; tua meis sanctissimis meritis abolere delicta velim. Hæc si studiosè feceris, non dubium, quin omnis impatientia & sinistra de me suspitio quasi fumus euanescent. Quarta & vltima tentatio dæmonum est, recuperatæ salutis vana quædam spes, qua quum multi decipiantur, non est qui enarrare sufficiat. Hæc vana, spes toto conatu est tibi procul abijcienda ex animo, quando ipse per meum Apostolum testatus sum: *Dies Domini quasi surit in nocte veniet.* Item: *Media nocte clamor factus est: hoc est nullo sciente: Quis enim te o homo certiore fecit, vt pristinæ sanitati restituaris? Si nemo, vnde ergo speras, quod nescis, vterum futurum sit, nec ne? Vtere ergo consilio saniore & omni virtute qua potes, ad mortem omni hora te expectantem, præpara. Nam idèd illam horam tibi esse volui incertam, vt semper tibi posset esse suspecta.*

Passio Domini vt in morte cordi imprimenda.

Spes vana salutis recuperandæ vti multis imponat.
1. Thes. 5.
Mar. 25.

Gregor.

Mors quam sit amara, de quæ signis quibusdam mortem corporis præcedentibus.

CANON VI.

VT eo sollicitius mortem incertam semper præ oculis habeas & anima, operæpretium est, de eius amaritudine aliqua tibi insinuare, quo semper cum timore & tremore meum aduentum præstoleris, & tuam ipsius salutem opereris. Scio namq; quod hominibus cunctis naturaliter insit, appetitus quidam vanus diu viuendi, & in bonis præsentibus mundiq; vanitatibus gaudendi. Sic etiam è contra, à natura eis inditus est timor quidam incertæ & repentinæ mortis. Nam cum hunc in aquis submersum, alium gladio peremptum, tertium improvisa ac subitanea morte extinctum audiunt, timore reuera concutiuntur, ne fortè vel simile quid illis contingat: quandoquidem nemo pro comperto habet, qui hoc momento viuit & sanus incolumisq; existit, se post horam victurum. Sed ne putes idèd mortem non esse molestam ac amaram, quia quosdam repente, ac quasi sine dolore interimat atque necet, tibi memetipsum in exemplum constituo, qui instantem mortem ante oculos cernens, non solum timore sui concussus, verum cepti insuper pauere & cadere ac tristis esse vsque ad mortem, orabamq; Patrem meum, vt illum à me mortis calicem transferret. Sic quidam mortis amaritudinè ex naturalibus quibusdam causis considerans, in hanc prorupit vocem: *Omniū terribilium, terribilissimum est mors.* Item quidam Sapiens. *O mors quam amara est memoria tua, homini sano & fiduciam habenti in diuitijs suis.* Et quamuis verum sit quosdam quasi sine dolore spiritum suum exhalare, omnibus tamen hæc moriendi nõ contingit conditio, quando complures videas, qui longa & diutina ægritudine ac intolerabili penè corporis molestia vexati, tandè suum extremum claudant diem. Et hi fortè multo feliciores ac beatores atque in sublimiori beatitudinis loco constituendi, quàm priores illi, qui absque pœna defunguntur.

Philip. 4.
Vite lögioris quibusdã affectus insit.

Mat. 26.
Marc. 21.
Lucæ 22.
Aristot. 3.
Acti.
Eccli. 43.
Mori quosdam sine dolore.

Mortem esse super omnia graue propter transgressionem.

Idèd mi filia hoc tene, mortem naturalem omnibus eius circumstantijs ritè penfatis, maximè esse grauem & amaritudine repletam, ob pœnam præuaricationis, propter quã inflicta est. Vt autem huius ipsius mortis memoria profundius cordi

Mortui
hominis
imago vt
ante oculos
figenda.

tuo in sculpatur, proponam tibi hic hominis iamq; morituri miseram speciem & dispositionem, vt quem paulo ante floridum ac naturali decore, pulchritudine & ornatu decoratum intuebaris, iam cernas toto corpore pallere, oculos præ magnitudine pœnarum euertere, linguam simul & omnium membrorum officio priuari. Vide etiam quomodo eiusmodi hominis pili labantur, frons contrahatur, mœbra cuncta rigescant, mentum roat, labia infrigidentur, halitus paulatim se recolligens deficiat. Et ecce mox adsunt quædam puncturæ ac pressuræ mortiferæ, quasi mortis futuræ certa inditia, cor pungentes & transfigentes. Hosq; sequitur sudor mortis, qui naturam vitam esse demonstrat, sicut pœnis atque angustijs præualentibus, natura succumbit, & anima de habitaculo suo eijcitur, extrahitur & rapitur, pro bonis, quæ egit receptura vitam æternam, pro malis verò, iustum Dei iudicium. Huiusmodi morientis dispositionem, quidam de meis amicis ita describit. Quotidie: inquam, morimur, quotidie aliqua pars vitæ demitur, & tunc quoque cum crescimus, vita decrescit. Memento ergo, ô homo, quoniam in morte nasus frigaret, dentes nigrescent, facies palleſcet. Et addit: Nihil itaque vilius, nihil horribilius caduere hominis mortui. In aere non suspenditur, ne aer corrumpatur: in aquam non proijcitur, ne aqua inficiatur. Sed in foueam mittitur tanquam venenum aspidum, ne amplius videatur. Quid enim sceditius humano caduere? quid horribilius homine mortuo? cuius est in vita tam gratissimus amplexus, sit in morte horribilis aspectus. Quid ergo, ô miseri, profunt vobis diuitiæ, delitiæ, & honores? Diuitiæ non liberant à morte, nec delitiæ à vermibus. Qui ante tempus modicum sedebat ornatus in aula, iacet modo sepultus in tumba. Si haberes ô anima fortitudinem Sampsonis, pulchritudinem Absalonis, sapientiam Salomonis, diuitias Croesi, potestatem Oetiquiani, quid tibi prodesset, quando caro vermibus, anima tetris spiritibus crucianda datur? Memorare ergo nouissima tua vt ad hunc extremum non peruenias articulum, vbi de periculo animæ agatur.

Effectus præmeditationis mortis.

CANON VII.

Timor qui
nam ex me-
ditatione
mortis nascitur.
2. Cor. 5.
Prou 14.

Deut. 4.
Solicitude
quæ nascitur
ex mortis me-
moria.
Colof. 2.

VT intelligas ô nobilis anima, quid conferat frequens memoria mortis, quise fructus eiusmodi exercitij, paucis hic perstringam eius effectus, ne inuacuum cucurisse, aut incassum laborasse videaris. Primus effectus est, qui ex iugi ac frequenti mortis consideratione nasci solet, timor, quo homines in pœnis multos flagitijs & peccatis retrahuntur. Nam dum timent ex improvisa morte se præueniendos, meoq; conspectui exhibendos, vt recipiant prout quisque gessit in corpore suo siue bonum siue malum, non libet iam mala perpetrare, nec quicquam illiciti admittere. Hinc Salomon loquitur: *Sapiens timet, & declinat à malo*, hoc est, non vanè securitati innititur, non inani lætitia resoluitur, non iocis, non lusibus, non alijs denique infructuosis operibus vacat, sed omni custodia custodit cor & animam suam, sollicitus: ne me ad iracundiam prouocet, aut mea præcepta transgrediatur. Secundus effectus qui ex mortis recordatione oritur, est sollicitudo & circumspectio, vt homines, scilicet, reddantur solliciti & circumspecti in omnibus operibus & vijs suis, ne circumueniantur à sathana: ita vt mortem, quasi omni hora præsentem ante oculos habeant, seseq; ad eam per veram pœnitentiam præparent, atque alijs pijs & deuotis exercitijs, vt operibus misericordie, vitiorum mortificationi, virtutumq; strenuæ exercitationi, gnauiter vacent. Ea nanque eos non parum mihi

commen-

commendant, & in charitate perfectos reddunt, sine quibus difficile imò impossibile est, feliciter posse quæquam mori. Tertio ex mortis consideratione oritur propria fragilitatis & miseræ cognitio, ex qua omne bonum, omnis felicitas, ipsaq; æterna hominibus prouenit beatitudo, eo q; qui sui verâ adeptus est cognitionem, omnè execratur superbiam, ex qua omnis miseria, omnisq; infelicitas originem trahit: contemnit etiam omnem auaritiã, quæ demonum rectè censetur esse seruitus. Mundi quoque vanitates, & omnes carnis abominandas voluptates, non aliter, atque pannum detestatur menstruata, quia meis æternis delicijs è diametro repugnât. Præterea si titillat animum ambitio, & excelsos honorum gradus conscendendi appetentia, si pompa, si mundi gloria delectat, veniat autem in mentem mors obeunda, protinus cadunt alteri illi spiritus, & animositas omnis deprimitur. Si item cupiditas opum concitat animum ad aurum congerendum, ad prædia, domos, & præciosam suppellectilem commendam, occurratq; menti mortis venturæ memoria, refrigescit ilico æstus ille, & feruor auaritiæ: quoniam vt sanctus Iob inquit: *Dives cum interierit, nihil secum auferet: aperiet oculos suos, & nihil inueniet.* Ex his manifestum est, quantoperè laborandum & nitendum sit ad sui cognitionem, per quam ineffabilia electis meis condonantur bona. Sed dolendum atque defendendum, quod hac tempestate miseri homines aded à proprio amore sint possessi, vt penitus nolint seipsos agnoscere, aut ferre v; à quoquam humilietur siue deprimantur. Huic quartus succedit effectus: seculi scilicet contemptus, & terrenarum occupationum abiectio. Nam qui perpendit, quàm momentaneum, & fallax sit hoc præsens seculum, quodq; post hanc vitam aut in maximis & extremis miserijs, aut in felicissima atq; iucundissima beatitudine perpetuo sit victurus, contemnere haud dubiè cogitur carnalia hæc & caduca, atq; prouidere sibi de spiritualibus opibus, de veris virtutibus, quibus sine fine in beatorum vita reficiatur. Terrenas quoq; occupationes, & inutiles mentis turbationes, mortis intuitu felicitatis æternæ desiderio contemnit, veramq; tranquillitatem & cordis pacem adipisci contendit & laborat. Harum verò occupationum secretorum meorum optimè conscius mellifluus Bernardus, causam pandit, dicens: Cor quod futuram felicitatem non cogitat, amore terrestrium implicatur: sicq; vanitas mentem decipit, curiositas ducit, voluptas inficit, cupiditas afficit, luxuria inquinat, ira perturbat. Quintus meditationis mortis effectus, est perfectum mihi quoddam placendi desiderium. Quod cum nequeat sine labore & dolore, sine sui abnegatione, & prauarum affectionum desideriorumq; carnalium mortificatione obtineri, abdicat, prostrigit, & eliminat à se, quidquid nouit sibi obfuturum ad hoc desiderium acquirendum. Hoc, quia nulla re facilius fit, quàm memoria mortis, semper hanc horam extremam ante oculos suos statuit, in qua ex hac luce emigraturus est. Sextus effectus, qui ex memoria mortis oritur, est gaudium in Spiritu sancto, quod non passim omnibus, sed sanctis & meis amatoribus datur. Nam amici mei ided gaudent de hac lachrymarum valle recedere, quod sperant & confidunt perpetuo in regno meo se mansuros & à meorum clementissimo atque pijsimo Domino benignè recipiendos, consortioq; omnium beatorum spirituum associandos. Hoc gaudium neuiquam malis inesse potest, & huius mundi amatoribus, qui potius hic suam quærunt consolationem, quàm in celestibus: adeoq; hoc mundo vtuntur, quasi sine fine hic essent mansuri: nec aliam vitam quærunt, aut si quærunt, aded tepidè, negligenterq; hoc faciunt, ac si nulla superesset. At longè aliter in electis meis fit, quibus mundus hic carcer &

Cognitio
sui vera vt
nascatur ex
mortis me-
moria.

Ephes. 5.
Coloss. 3.

Iob 27.

Contemptus
seculi ex
mortis me-
moria nasci

Bernardus.

Desiderium
Deo placendi
nasci ex
mortis me-
moria.

Gaudium ve-
rum ortu
mortis re-
cordatione.

2. Cor. 5.

Psal 41.

grauissimum videtur exilium: vti verissimè Apostolus meus Paulus protestatus est, dicens: *Quamdiu sumus in hoc mundo, peregrinamur à Domino.* Huic concordat regi-
 gius ille Psaltes Dauid, cui præsens hæc vita, admodum fuit molesta & grauis, qui
 ita in Psalmo loquitur: *Sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum. Quando veniam &
 apparebo ante faciem Dei.* Hæc de mortis origine, speciebus & effectibus sint dicta.

Mors vt Sanctis fit in desiderio, & à quantis malis liberet.

CANON VIII.

VT autem dilucidius intelligas ô filia quæ dico, scito & pro comperto habeto
 mortem) quæ est ianua atque introitus ad vitam) Sanctis meis esse in deside-
 rio, & vitam in patientia, propter nimium me videndi, contemplandi & lau-
 dandi desiderium, quod vsque adeò in eorum cordibus excreuit, dum meū erga se
 amorē, & gaudia cœlestis patrie meditatur, vt graue nimis illis videatur, nō posse
 semper mea præsencia & dulci familiaritate perfrui. Quid enim habet amittere cū
 hac misera infelici vita huiusmodi anima, nisi peccandi statū, delictorum laqueos,
 ruinarum occasiones, inimicorum fraudes, propriam fragilitatem, timores, aliq̃
 innumera, quæ animam vel ignorantem, vel infirmam, vel tepidam (vt corporis
 pericula hic taceam) & propterea semper mutantem atque instabilem coangustant?
 Multa hic vult anima, quæ non deberet, aut quæ nescit etiam se velle. Multa vult,
 quæ non potest. In multis anima est ignara, cæca, & ambulans inter laqueos, aut in
 tenebris, vnde se nescit extricare. Quomodo non meritò optaret, quomodo non
 iam gauderet se ab his tristitijs atque periculis liberari? Quid itaque ô anima iam
 times, quid non desideras mortem? Quid enim mali tibi adferet mors? Si nihil in
 hoc mdo amas, nihil tibi mors tollere potest. Si aliquid mundi amas, cū periculo,
 imò ipsum tuum periculum amas. Ante igitur mortē, amare desine, vt timere ha-
 beas mortem. Porrò, si me solum in hac vita amas, gaude, quia morieris, & nō nisi
 moriens assequeris quod amas. Verūm scio quid times: nihil quidem in hoc
 mundo diligis, nihil quod amittere aut nolis, aut doleas, possides. Angustat tamen
 te formido & pauor, quia nescis amore an odio dignus sis: nescis quomodo à me sis
 excipienda, ad requiem, an ad pœnam. Nihil horum filia debes scire, imò ne expe-
 dit quidem. Sta, licet timeas, in spe & fiducia, & viuens & moriens erga me. Nō po-
 tes ex te bene viuere, & non potes ex te bene mori. Vtrunque habes ex me. Quomo-
 do si tibi dederò bene viuere, non dabo etiam bene ac feliciter mori? Cum igitur
 omnia habeas ex me, cum omnia ex me expectes, quomodo vnū speras, aliud des-
 peras? Ex te neque bene viuere, neque bene mori potes. Confide igitur in me, iacta
 cogitatum tuum in me, proijce omnē timorem & sollicitudinem tuam in me. Sicut
 nulli potes tentationi resistere, nullum euadere peccatum viuens, ita nec moriens.
 Si vigentem te non derelinquo, si tentationem fideliter præuenio ac moderor in
 vita vt possis sustinere, ita id ipsum facio in morte. Nunquam tuis armis vadas in
 prælium, sed innitendo super me. Si innixa fueris super me, ego pugnabo pro te.
 Porrò me pugnante ac propugnante, quid habes timere, quæ nihil es ex te.

Anima vt in
 multis sit
 cæca & nescia

Eccle 9.

Psal 54.
1. Pet. 5.

Mortis conditio iustis, Dei que amicis non timenda.

CANON IX.

CAeterum, de conditione ac genere mortis nihil hæreas. Nullum est genus moriendi, quod nocere possit iusto. *Iustus enim quacunque hora fuerit præoccupatus morte, in refrigerio erit.* Nihil itaq; apud te referat domi an foris, in lecto, an in agro moriaris: nihil item formidandum est, naturalis sit mors, an violenta, quæ te extinguit. Nã si mortis genus aliud alio felicius esset, infelicissimi fuissent planè omnes Sancti mei, quorum maxima olim pars iuxta mundi iudiciũ, atque in oculis carnis, infelicissimè hac vita essent defuncti. Quis enim Sanctorum martyrum naturali atque matura morte consumptus est? Quem violentia crucis, equulei, ignis, gladijve non extinxit? Nihil igitur tibi oberit siue peste, siue apoplexia, siue alio genere mortis, in lecto in campo moriaris. Vigila tantum, vt in fide, spe ac charitate inueniaris, & nulla tibi mors nocebit aut sepultura.

Verũ enim uero, quia tibi loquens, ad eos quoque loquor, qui adhuc in meo sunt amore imperfecti, hoc vobis omnibus consulo, vt innocentiam diligatis, malum odiat. Si peccasti, quæcunque es anima, quiesce, dolo, & pœnite, quod peccaueris, quamdiu viuis. Verũ ita pœnite, si fructuosam tibi optas pœnitentiam, vt ad peccatum, peccandiue statum non denuò reuertaris. Semper mortem expecta, & ad hanc quasi iam moritura te para.

Boni vt à malis in morte discernantur.

CANON X.

Verum ne spiritu adhuc infirmis desit institutio aliqua pia, qua fulciti discant aliquando mori, plura ijs adjiciam. Principio igitur meminisse debes, *Heb. 12. Psa. 55.* quod Apostolus meus dicat, & res ipsa doquat, vos hic manentem non habere ciuitatem, sed futuram inquirere, ad quam hic in mundo haud aliter atque in itinere peregrini ambulatis. Finitur autem peregrinatio vestra, dum consumitur vita vestra. Itaque mors ipsa vltima linea rerum mediat inter exilium, in quo estis, & patriam ad quam pergitis: aded vt non sit alia porta, per quam de hac valle peregrinationis egrediamini, & patriam intretis, nisi per mortem. Certissima igitur vos manet mors, quemadmodum certissimus vobis constitutus est vitæ vestræ finis. Sed hoc interest inter bonos & malos, quod hic in peregrinatione mixti: omnes peregrinamini: omnes, quamuis non recto itinere, ad patriam anhelatis beatam: omnes, quamdiu in itinere estis, etiam si hallucinamini, redire ad vitam veram potestis. Cum verò ad itineris finem perueneritis, in porta ipsa, id est, in morte, discernimini, vt alij de exilio ad vitam, alij ad miseriam & mortem eatis sempiternam. Non igitur parum aduertendum est, non negligenti animo obseruandum, quomodo ad mortem quis veniat. Ibi enim omnia post vos relinquitis, in quibus confidatis: sint diuitiæ, honores, amici & vana alia quæcunque in morte nihil conducunt vobis, sed post vos illis relictis, soli ibitis ad Dei tribunal, accepturi secundum opera vestra. Quocirca quanta cæcitas, quanta est dementia, gaudere hic in itinere, amare caduca, quæ nihil profunt, tempus & bene viuendi occasiones negligere, quasi sine Deo in stupore & ariditate mentis, sola quæ carnis sunt sapere, ad eternam tantum effluere, & statum interioris hominis, periculatq; non aduertere, sicquod mortem venire? Heu quàm innumeris hic fallantur, quàm illaqueantur mundi amore tot miseri, quàm infeliciter diaboli iugum trahunt captiui. Et sic inspirate ad mortem veniunt, corde duri & obcæcati. Heu quàm infelix est eorum vitæ finis, apud quos nulla fuit meditatio mortis, nulla præparatio salutis. Abijcienda

Dddd igitur

Mors vt sit
ianua ad vi-
tam beatã.

Ad mortem
vt perueniatur.

Mors in-
preparata
quam sit
periculosa.

igitur sunt quæ spiritum impediunt, carnem oblectant, relinquenda quæcumque non expediunt, & vnicuique viuendum omni hora, quasi etiam eadem sit vltima, qua moriturus ad Dei iudicium vadat.

*Consilium sanissimum ad feliciter moriendum & vera
penitentia vnde.*

CANON XI.

Consilium
ad mortem
sanum quid
sit.

Consilium igitur vtilissimum est vt eo viuas modo filia, quo non timeas mori. Nunc etiam, & si continuè, sæpenumero tamen quasi ante oculos præsto tibi debet esse hora illa, qua anima tua de corpore exitura, pro singulis operibus, verbis & cogitationibus iudicabitur. Idèq; tibi nunc debes imperare, vita agas modo, ita parata inueniaris, quomodo paratum te optares inueniri, cum mors adfuerit indubitata.

Correctionem
vitæ
differte vs-
que ad mor-
tem quantæ
sit demerita.
Penitentia
fallax quæ-
nam sit.

Stultissimi & insani cordis est, vitæ correctionem ad tempus illud differre, quando temporis tibi finis instat, quando vltra viuendum non est, quando iam non te emendare, sed emendata Deo occurrere debes. Egre dientem certè ex hac vita, non solum peccata, sed cuncta etiam relinquunt. Non igitur peccatam deseruisse diceris, quando iam peccare vltra non vales. sed si dum peccare potes, à peccatis desinis, vera penitens iudicaberis. Et licet vera penitentia nunquam sera dicenda sit, hæc tamen quæ ad extrema vitæ differtur, rarò vera esse timeretur. Nam si timore tantum damnationis iam iamq; moritura doles, pro periculi euasione parata facere quisquid remedij consequi posses, non ex charitate doles, quia Deum offendisti, sed ex priuato amore, quia tibi benè, & non malè optas. Doles enim, quia tuis peccatis æternam damnationem tibi constituisti. Quæ si rectè doleres, ob hoc duntaxat doleres, quia mihi inobediens, mihi ingrata, mihi contumeliosa: mihi honorem & reuerentiam dignam nõ exhibuisti: quem te velle coluisse deberes, quomodocumq; etiam tibi eueniret. Iam verò quia propter te tantum doles, si tibi periculum abisset, aut vltio pro peccatis nulla foret, nihil lugeres, tamen si mille annis me offendisses. Vera penitentia, quæ animam mihi reconciliat, nascitur ex charitate, & plægit hoc præcipuè, quod ad eò sæpè me optimum, maximum, piissimum, fidelissimumq; Dominum Deum, creatorem & redemptorem suum contempserit, atque offendit. Inde (inquam) cor eius vulneratur, quod tam ingrata tam inobediens tam superba (cum sit puluis & nihil) contra me se erexit. Quisquis igitur bene ac feliciter desiderat mori, sobriè, iustè ac piè (vt Apostolus meus monet) viuat. Bonam ac iustam vitam non sequitur mala mors, sed prætiosa est in conspectu meo mors sanctorum meorum, quocumque etiam genere moriendi (hoc est, siue in aquis, siue in ignibus, siue in lecto) hac luce defungantur. Ad præparationem autem mortis, cuius meditatio tota est vita sapientis, sume hic exercitium quoddam breue, quo se quisque admoneat, vt in statu tali, quo non timeat mori, satagat inueniri.

Dolor de
peccatis ve-
rus qui fore
debet.

Penitentia
vera vn de
nascatur.

Sen 18.
Philip. 3.
Psal. 137

Monita salubria ad bene moriendum.

CANON XII.

Quicquid moriens optares te egisse, hoc age modo. Quicquid factum esse volueris, hoc alijs nõ cõmitte post mortè tuã faciendũ, sed tu ipse fac. Si enim in tua salute tu ipse negligens fueris tibi, atque infidelis, quomodo alieni suam felicitatè curabunt? Noli super incertis sperare, & vanis promissis, nec dubijs euentibus te committas. Sic viue & age, vt sis in conscientia tua tranquilla, & quasi hodie

hodie moriturus. Nunquam eas dormitum quin huius diei cursum, vitæque tuæ conditionem actusque expenderis. Discite in iudicium voca cor tuum & omnes sensus tuos: & meliorem deteriorve facta sis hoc die, perquire. Nunquam ea conscientia eas dormitum, qua non auderes mori. Si inuenis te in eo statu, quo timeas mori, perquire huius timoris causam. Nam fortasse peccata in te sunt, quorum necdum penitisti, aut renuis confiteri, aut à peccatis, & peccatorum occasionibus abstinere reculas: aut in officio, seu conditione aliqua viuus, quam auersor: aut in odio aut in iusta rerum possessione perseueras: aut temporalium cupiditati, sine voluptati nimium innexa, aut creaturæ cuiuspiam amore illicito capta: aut terrenorum atque visibilium (puta honoris & diuitiarum) oblectatione merfa, te conuertere non vales ad me, nihil eorum quæ spiritus sunt sapiens, sed ad exteriora tantum effusa, & diuina nauseans, mortem idem formidas, quia mala sibi conscientia mens tua post mortem sibi prænuntiat futura tormenta. Quicquid horum in te fuerit, execrari, prosequi, & quanto potes nisi liberam te facere deberes. Ad hoc iquat mea vestigia & crucem amplecti, atque rigore animi sanctorum odio contra te assumpto bellum vitæ omnibus indicere, voluntatem non peccandi statuere, se penitentiæ ac infatigabiliter eandem renouare, nulla infirmitate aut pusillanimitate deiici, mea & Sanctorum exempla contemplari, orationibus & exhortationibus bonorum se commendare, inspirationibus internis ac bonis acquiescere, orationi ac lectioni sacræ incumbere, otia nunquam admittere, & silentium atque solitudinem amare. Hæc & huiusmodi immutant animi prauitatem & depellunt moriendi formidinem. Ad cuiuslibet diei finem cum perueneris dic tibiipsum: iam ad vnam diem breuior facta est vita mea. Manecum surgis, dic: *O pie Deus, iam ad vnam noctem morti sum vicinior.*

Exercitijs quibusnam sese Dei familiares amici quotidie ad felicem mortem præpararint: & quonam pacto in eiusmodi exercitijs eosdem imitari licebit.

CANON XIII.

Breuem, sed cum primis vtilem & omnibus modis necessarium hic tibi filiarado modum, per quem, modo tibiipsum non defueris, ad felicem mortem te præparare haud difficulter valebis. Nam omnes amici mei & quotquot mihi vnquam ex corde placere studuerunt, hunc modum sunt sequuti, & per eundem hostium suorum insidias & machinationes, mea virtute roborati atque confortati, penitus deuicerunt, omnemque eorum robur eneruauerunt, atque præclaros ex suo certamine reportarunt triumphos nullo non tempore duraturos. Primus itaque modus, quo ad mortem se præpararunt, hic fuit, vt quotidie sese mihi ex integro resignarent, omnemque suam voluntatem meæ diuinæ voluntati quam intime possent, vnirent, atque ab omnibus rebus caducis, ac temporarijs sese cum omnibus viribus totamque animam aduerterent, & ad me Dominum & cœlestem sponsum suum conuerterent: vehementissime atque ardentissime desiderantes ac sitientes meam in omnibus adimplere voluntatem, tam in tempore, quam in æternitate. Deinde, gloriosissimam virginem Mariam, matrem meam misericordiamque reginam quam intimis & deuotissimis pulsabant precibus simulque omnes Sanctos & electissimos meos amicos, quatenus ad suum eos dignarentur admittere contubernium post huius calamitose vitæ terminum, ne ab eorum communione segregati, hostium paterent insulcibus.

Dddd 2

Deinde

Serio vt vitæ ratio habenda sit.

Moti quidnam secum faciat.

Voluntatis propriae resignatio vt ditionat ad mortem.

Mater Dei vt inuocanda pro morte felici.

Ioan. 14.
Vite Christi
imitatio vt
disponat ad
mortem.

Contritio
Sanctorum
qualis fue-
rit.

Rom. 12.

Resignatio
quorundam
Sanctorum
qualis fuerit

Deinde quia certa fide tenebant, q. nemo venit ad patrem nisi per filium, amabilis-
simam, suauissimam atque dulcissimam vitam meam exemplar tam profunde per quotidia-
nam ac quasi continuam exercitationem cordibus suis imprimebant, ut sine cessa-
tione & intermissione mei esse memores, nec non & eorum omnium quae ob eorum
gratiam ac salutem promerendam perpetuus fui. Ex quorum iugi recordatione mihi
filia, satis nequeo tibi explicare, quantam in animabus suis experiebantur gratiam,
quantum item erga me amorem, gratitudinem, fiduciam, mihiq. seruiendi strenui-
tatem ac promptitudinem, erga seipsum vero nihil nisi merum odium displicenti-
amq. & omnium mundi vanitatum detestationem. Adeoq. sese in hoc exemplari
te contuebantur, vt sui & omnium operum suorum quantumuis excellentium, ob-
liti, in me & meritorum meorum abyssum & vastissimum pelagus demissi & im-
mersi, supra seipsum raperentur, & omnimodam suorum delictorum remissionem inde
haurirent, multisq. alijs, qui se eorum orationibus commendabant, gratiam magnam
ex dulcissimis meis vulneribus obtinerent, & ad simile studium prouocarent. La-
borauerunt etiam non segniter pro vera contritione, non adducti serui timore
poenarum infernalium, sed filiali, quae ex Dei amore & salubri odio sui oriri solet,
quod scilicet tam pietissimum Dominum, tam fidelissimum patrem, a quo sine
intermissione bona tantaq. beneficia perceperunt, innumeris penes malis & iniquis
cogitationibus, verbis, operibus ac negligentis offenderunt. Item quod gratiam meam
miseri corditer illis indultam tam multis vicibus neglexerunt, neq. tempus pretio-
sum debite ad honorem meum, & sui profectum expenderunt, deniq. quod proxi-
mis suis opere & verbo viam veritatis & Evangelicae perfectionis non pro virili
sua demonstrarunt, & propter haec & huiusmodi magis cruciabantur quam propter
omnes poenas quas iuste pro peccatis suis promeruerant. Nec his contenti, sed etiam
sanctae Ecclesiae Catholicae fidei in humili subiectione ac obedientia omnibusq.
doctoribus, qui a tempore Apostolorum vsque in hanc horam fuerunt se submit-
tebant, eorum iudicio & definitionibus stare parati.

Vt contingit quod ita roborarentur, vt nullus aduersariorum contra eos stare
potuerit, sed huius sacrae fidei virtute omnes vt fumus euauerint. His ita rite per-
actis & in interiori fundo exercitatis, semetipsum vt hostiam viuam ad summam
meam gloriam pro acceptissima mea voluntate mihi offerebant resignabantq. ad
sufferendum patienter ex puro amore omnem languoris acerbissimam, ipsam mor-
tis amaritudinem, omnemq. poenam in tempore & aeternitate quam meae exigent
iustitia, illis infligere decreueram, ita vt si pro suo voto, mille & eo ultra annis in
maximis delitijs & voluptatibus viuere potuissent, pro mei tamen amore hanc
naturae molestiam, & praesuram, ipsamq. mortem acerbissimam subire maluis-
sent. Horum resignatio tantae fuit efficaciae & virtutis, vt omnes tam purgationis
quam inferni poenas penitus ipsis ademerit. Postremo cum iam ad illud extremum
punctum ventum esset vt animam suam mihi redderent, mirum dictu filia, quae
alacritate & animi deuotione semetipsum mihi commendabant & offerebant: ro-
gantes & flagitantes per meam amarissimam passionem, acerbissimam mortem,
ac ineffabilem charitatem, quae haec omnia me subire coegit, ne eos in necessitate
sua extrema desererem, sed virtute diuinitatis meae protegerem, & hostium insul-
tus propulsarem, simul eos in me absorbendo & debile eorum corpus cum corpo-
re meo exhausto, animam item eorum miserè desolatam ac angustatam cum mea
nimis afflictà anima copularem & vnirem, necnon spiritum eorum nimis de-
pressum

pressum in mentem iucundissimum spiritum raperem atque transformarem, & ante conspectum summæ & adorandæ Trinitatis perducerem.

Hæc omnium amicorum meorum ad feliciter moriendum exercitia fuere, & etiam nunc sunt, quibus se omnibus diebus vitæ suæ ad mortem præpararunt, neque vllum vnquam diem omiserunt, in quo non vltimæ illius horæ memores essent, quando ex hac luce migraturi fuerint.

Modus alius quo se quisque ad mortem præparare possit.

CANON XIV.

Sunt qui velut præsentem mortem quotannis sibi exercitio quodam præfigunt, id est non aliter, atque si iam forent morituri, ad mortem parant, id est ad quinque dies continuos. Prima die, meditantur poenas atque infirmitates mortem præcedentes, atque horrorem mortis: ad quæ omnia se resignant. Altera die, de peccatis suis cogitant, illa tanta diligentia atque sedulitate confitendo, ac si post confessionem statim forent morituri. Itaque illam diem gemitibus & fletibus transigunt. Tertia die, ad sacram Eucharistiam, quasi viaticum pro exitu huius exilij summentes, quanto possunt feruore accedunt. Quarta die, pro vñctione sancti Spiritus, qua illuminentur atque emolliatur cordis sui duritia, Deum rogant assidue. Et hoc faciunt pro extrema vñctione. Quinta die, Deo feruentissimè supplicat pro morte spirituali, qua mundo & sibi ipsi perfecte moriantur, viuant autem Deo. Singulis autem his diebus possunt applicari Psalmi & orationes congruæ, nec non inuocationes Sanctorum, & tandem gratiarum actio pro omnibus beneficijs à Deo per totam vitam collatis.

Dies præparationis ad mortem qui sunt.

Consilium tempore mortis instantis.

CANON XV.

Filia in infirmitate constituta, præpara animam tuam Deo. De bonis tuis temporalibus in vita tua sic ordina atque constitue, vt post mortem tuam nec lis, nec quærismonia nascatur. Vtilissimum est bona in vita agere, & misericordiaz operibus, dum viuus, peccata redimere. Quæcunque alijs pro te facienda committere vis, per teipsam perficere stude. Nam si mories in æternum iueris supplicium, testamenti tui apparatus, pompa funeralis, atque elemosynæ ac sacrificia post mortem, quid conferent tibi damnatæ? Hæc mihi dum viuus sacrificia, vt non solum à peccatis libereris, sed etiam in gratia mea crescendo, ad damnationem non peruenias, sed à peccatis, me præseruante, in bonis operibus ad finem vsque peruenies. Morte accedente, fac vt à curis & occupationibus alijs tunc prorsus libera, mihi studeas immaculata, desiderabunda & fiducia plena occurrere, nihil de tuis operibus, sed de mea misericordia infallibili salutem tibi promittens: atque in hac fide & teipsam, & vniuersa quæ in mundo sunt, prouidentia ac beneplacito meo committens, Sacramenta humiliter atque deuotè suscipias. Indulgencias quoque, quæ ex meis meritis habent virtutem, & Ecclesiæ pro thesauro à me data sunt, tamen si multi illis sapè, sicut & sanctissimis quibusque alijs, abusi sint, si habere potes, tibi facias applicari. Hoc enim & valde sancti vtriusque sexus homines, ijs miraculis celebres fecerunt.

Morte vrgente quid agendum.

Exercitium quo mane, aut quancumque volueris, Deo effundas cor tuum pro bona morte.

Dddd 3

CANON

Omnipotens æterne Deus, creator & amator meus, laudo, adoro, & benedico te, quod in peccatis & ægritudinibus meis adeò misericorditer ac longanimiter me tolerasti vsq; ad hanc horam, ad quã tuis beneficijs me perduxisti, vitam & vitæ necessaria, angelicamq; custodiam mihi conferens indigno & contumelioso. Ah piè Deus, quis scit, si ad vesperam mihi viuendi terminus prorogabitur, aut quã mortem ego sortiar? Misericordissime Domine Deus & pater, da mihi contritionem, qua ex toto corde meo peccata mea, & quod te offenderim, defleam. Et non sinas animam meam de corpore egredi, nisi per misericordiam tuam sit tibi reconciliata, per tuam gratiam adoptata, tuis meritis atque virtutibus ornata, charitate perfectissima inflammata, & secundum omne beneplacitum tuum tibi accepta. Clementissime Domine Iesu Christe, si tibi quod desidero placeat, da mihi, licet indignissimus sim exaudiri, da mihi (quæso) in hac vita à peccatis meis omnibus per miserationes tuas infinitas, & per tuæ passionis merita purgari, vt moriens ex vehementi & vera contritione compunctus, & ardentissima charitate tibi vnitus, emigrem ad te dulcissimum redemptorem meum, ab omni damnatione ac purgatione alia immediatè liber atque securus. Nihilominus offero atque resigno me tibi, amantissime Iesu secundum omne beneplacitum tuum ed agendum & patiendum pro gloria tua: hoc vnum orans, vt memor sis fragilitatis, vilitatis, instabilitatis atque miseræ meæ, simulq; bonitatis & charitatis tuæ, vt nunquam derelinquas me, neque recedas à me, sed totum semperq; tu regas & possideas me secundum beneplacitum tuum, Amen.

Exercitium, quo infirmus seipsum suspirijs atque gemitibus (quia aliud vix potest) Deo resignet atque commendet, & vt eidem coniungi mereatur, feruenter desideret.

Precatio ad Patrem cælestem & oblatio Christi meritorumq; eius.

CANON XVII.

Omnipotens clementissime Pater, omnes pœnas & dolores, opprobria, verbera & conuitia, omnes aduersitates, incommoda & labores vnigeniti filij tui Iesu Christi agni immaculati, quæ in corpore suo sustinuit propter me, omnes etiam actus & singula membra eius propter me afflicta, sanguinem eius propter me fusum & pedibus conculcatum, animam quoque eius nobilissimam & piissimam propter me à dilecto corpore separatam, virtutes etiam & merita eius infinita: item vires animæ & corporis eius, & omnia in eo vitalia propter me in mortem tradita, & nihilo minus inseparabiliter diuinitati vnita, imò Christum totam benedictum filium tuum, Deum & hominem, omnipotentem & infirmum, despectum & gloriosum, miracula facientem & in cruce pendentem, tibi offero in expiationem & satisfactionem omnium peccatorum meorum atque totius mundi, & in mortificationem atque extinctionem malorum omnium passionum, affectionum ac vitiorum meorum, in suppletionem omnium negligentiarum mearum & in laudem & gratiarum actionem omnium beneficiorum tuorum. Deus propitius esto mihi miserissimo peccatori propter illum. Miserere mei ob amo-

ob amorem Iesu Christi dilecti filij tui. Qui cum eodem filio tuo & Spiritu sancto
vinit & regnas Deus, per infinita seculorum secula, Amen.

Precatio ad Filium.

CANON XVIII.

O Amator fidelissime, misericordissime Domine Iesu Christe, da mihi vt ex
orde & animo sentiam quod dico: *Quem admodum desideras ceruus ad fontes* Psal. 41.
aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Elegi abiectus esse in domo Dei mei,
magis quam habitare in tabernaculo peccatorum. Beati qui habitant in domo tua Domine,
in secula seculorum laudabunt te. Sicut anima mea ad te Deus, quando veniam & appa-
rebo ante faciem tuam? Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo,
quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus. Illustra faciem tuam super
seruum tuum, saluum me fac in misericordia tua Domine, non confundar in eternum, quon-
iam inuocauit te. Deus ne elongeris a me, Deus meus in auxilium meum respice. Tibi dere-
lictus est pauper, orphano tu eris adiutor. Tu es refugium a tribulatione qua circumdedit me,
exultatio mea, erue me a circumdantibus me. Intende in adiutorium meum Domine Deus
salutis mea. Quoniam fortitudo mea & refugium meum es tu, adiutor meus & protector
meus Ne igitur derelinquas me, neque desicias me Deus salutaris meus. Ecce venio ad te,
quem desipxi & offendi Deus meus, quia misericordia tua plena est terra. Ad mi-
sericordissimum igitur te Patrem confugio. Suscipe me secundum eloquium tuum
(quo dicis: Nolo mortem peccatoris) & viuam, & non confundas me ab expectatione
mea. Pro vita temporali non rogo Deus meus, sed te qui es vita eterna in animam
meam inuoco. Heu dulcis amator, heu Domine Deus meus quod vnquam offendi
te, quod tuas inspirationes & monita neglexi, quod vnquam aliud preter te aut
extra te amavi: pro hoc doleo Domine Deus, atque vtinam des mihi, vt ex toto
corde meo doleam & lugeam per omnia momenta vite mee. Vtinam omnis san-
guinis mei guttas cum lachymis pre dolore & amore in suauissimum cor tuum
tibi fundere & offerre possem.

Dulcis Iesu neque vitam, neque mortem, sed tuum beneplacitum desidero
& expecto: fiat mihi secundum voluntatem tuam. Si vis vt moriar dulcis Iesu, sus-
cipe spiritum meum: & licet ad vesperam venerim omnium nouissimus, da mihi
vt tecum, & in te requiem accipiam sempiternam, si vero vis vt diutius viuam dul-
cis Iesu, hoc propono & pro hoc gratia tua suffragium rogo, reliquum vite mee
corrigere, atque in holocaustum tibi totum offerre in gloriam tuam, & secundum
beneplacitum tuum. O desiderabilissime Iesu, quia vitam meam in peccatis con-
sumpsi ad contumeliam nominis tui gloriosi, nec tibi hactenus seruire coepi: da
mihi vt vel nunc perfecte incipiam, & omnes anima & corporis mei, omneq; resi-
duum tempus mihi abs te concedendum, in gloriam & secundum optimam ac per-
fectissimam voluntatem tuam expendam.

Misericordissime Iesu adesto mihi propitius in his pœnis ac miserijs, quibus
teneor: & si quæ grauiorcs super me venerint, quia & grauiora & grauisima com-
merui peccatis meis, fac vt patientissime tolerem Dulcis Iesu, si nihil vnquam de-
hiquissem, aut nihil mali apud te commisuissem, nihilominus ad gloriam tuam
& in tui amorem ac beneplacitum, in has & in quaslibet alias pœnas me tibi pro
tua voluntate offero atque resigno, non in mea virtute confidens, sed in miseri-

cordiarum tuarum multitudine quibus innitor, & quas inuoco, vt fragilitatem carnis meae, pusillanimitatem, ac instabilitatem spiritus mei tua virtute erigas, longanimitate confortes, ac patientia robores, vt nulla aduersitate aut tentatione victus succumbam, nulla pusillanimitate deficiam: sed amoris tui aestuantissimo absorptus incendio ad te solum suspirem, ad te sitienti corde anhelem, te solum cogitem, te solum desiderem, & mandum cum vniuersis quae in eo sunt relinquam, fastidiam & contemnam: tibi verò pro omnibus & laetis & tristibus ex toto corde gratias agam.

Amabilissime Iesu, te eligo, te opto, te desidero, tibi occurro, atque omni quod tu non es, abrenuntio: quicquid vis, volo: quicquid non vis, nolo: quicquid execraris, auerfor. Et si aliud huic voluntati contrarium mihi vnquam inciderit, rogo te Deus meus, non imputes mihi, neque secundum illam, sed secundum hanc animi mei electionem iudices me: Quia & omnibus quae nolle debeo, contradico: & si etiam (quod misericordia tua auertat) post hac victus consentirem, nunc tamen execror.

Amabilissime Iesu, si tibi placet & ad gloriam tuam fuerit, da mihi in hac vita à peccatis & poenis omnibus (in quae post mortem alioqui venire deberem, aut quibus obnoxius essem) praeseruari vt animam meam per manus misericordiae tuae immediatè de hac vita ad gaudia recipias sempiterna. Qui cum Patre & Spiritu sancto viuis & regnas Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Protestatio seu testamentum quoddam, Christiano cui libet iam iam morituro, vel dictu vel cogitatu non inutile.

CANON XIX.

IN nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Ego N. infelix peccator, redemptus preciosissimo sanguine Domini nostri Iesu Christi idque per magnam ipsius erga me dilectionem, non meum meritum, fateor & agnosco publicè vel chirographo hoc, vel verbis meis, coram omnipotente Deo, coram omnium qui in caelo sunt exercitu, coramque vobis quotquot hic vt testes (si res exegerit) circumstatis, quod ego sum ac mori volo verè obediens sanctae Ecclesiae Catholicae filius, quem admodum sincerè Christianum decet: credoque & fateor generatim omnes & singulas partes seu articulos fidei Christianae, quibus credendis vnusquisque Christianus obnoxius est, praecipuè vniuersas particulas in duodecim articulis fidei Christianae, vel aperte expressas, vel rationabiliter inclusas, secundum quod à Spiritu sancto per duodecim Apostolos veritate Evangelica nobis traditi sunt. Adhuc credo & adhuc reo illorum interpretationibus sine declarationibus, non quorumuis aut quibusuis, sed ijs quae per sanctos patres & dicit à sanctissimis concilijs receptae, admittit, approbat, confirmatque sunt. Et vt breuiter dicam, credo quicquid verè Christianus credere debet. In hac tam inamobili tamque firma fide gaudeo ego ex toto corde mori, tenes ac offerens hanc scripturam in manibus meis, tanquam munusculum & inuisibilissimum aduersus oes insultus, insidias ac fraudes diaboli scutum. Et si (quod Deus auertat, fieret vt ego impugnatione Diaboli aut violètia egritudinis quicquam aduersus praedicta cogitare, loquerer, facerem, aut in aliquid perfidiae, dissidii seu desperationis caderem, hoc qualecunque futurum esset, reuoco hic nunc in vestra omni praesentia, tamque irritum facio quam facerem si compos mentis essem. Propter hoc appello vos omnes quicumque hic praesentes estis, etque sancte angele, cuiuscumque stodiæ ego traditus sum, vt huius protestationis coram omnipotente iudice testimo-

testimonium feratis. Quod vero in me est, ignosco & remitto omnes iniurias mihi quomodocunq; irrogatas id ipsum petens mihi fieri ab his, quos vel verbo, vel factis vnquam offendi, petoq; & ex toto corde desidero participes fieri omnium bonorum operum, quæ à sanctis hominibus per totam Ecclesiam vel facta sunt habitus, vel adhuc fiunt: præcipuè autem amarissimæ passionis & innocentissimæ mortis Domini nostri Iesu Christi. Et mea naturalis ac voluntaria mors, stet pro omnibus peccatis meis. Atque vrinam neque contra Deum, neque contra leges eius neque contra superiores, neque contra proximum aut meipsum peccassem vnquã. Postremo gratias ago omnipotenti Deo pro omnibus beneficiis ipsius mihi exhibitis, commendoque corpus & animam in manus eius, & in amaritudinem passionis Domini nostri Iesu Christi, cui laus & honor & dignitas in perpetuum Amen.

Exercitium triplex pium, authenticum atque diuinitus reuelatum, quo eger, vbi à sensibus vsuque loquæ deficere incipit, à circumstantibus muniendus, Deoque commendandus erit.

CANON X.

EXERCITIUM I.

KYrieleyson, Christieleyson, Kyrieleyson. *Pater noster. Aue Maria. Et ne nos &c.*
Versus. Saluator mundi salua nos, qui per crucem tuam & sanguinem tuum redemisti nos: Auxiliare nobis, te deprecamur Deus noster.

Precatio.

Domine Iesu Christe per agoniam tuam sanctissimam & orationem, qua orasti pro nobis in monte Oliueti, quando factus est sudor tuus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram, obsecro te, vt multitudinem sudoris tui sanguinei, quem per timoris angustia copiosissime pro nobis effudisti, offerre & obtendere digneris Deo Patri omnipotenti, contra multitudinem omnium peccatorum huius famuli tui N. & libera eum in hac hora mortis suæ ab omnibus pœnis & angustijs suis, quas pro peccatis suis timet se meruisse. Qui cum eodem Deo Patre & Spiritu sancto, viuis & regnas Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

EXERCITIUM II.

KYrieleyson, Christieleyson, Kyrieleyson. *Pater noster. Aue Maria. Et ne nos &c.*
Versus. Sanctifica nos Domine signaculo sanctæ crucis, vt fiat nobis obstaculum contra sæua iacula omnium inimicorum nostrorum: Defende nos Domine per lignum sanctum, & per totum pretium iusti sanguinis tui quo nos redemisti.

Precatio.

Eccc

Damine

Domine Iesu Christe, qui pro nobis mori dignatus es in cruce, obsecro te vt omnes amaritudines omnium passionum tuarum, quas pro nobis miseris peccatoribus sustinuisti in cruce, quando sanctissima anima tua egressa est de corpore tuo offerre & obtendere digneris Deo Patri omnipotenti pro anima huius famuli tui N. & libera eam in hac hora exitus sui ab omnibus pœnis & passionibus, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui eodem cum Patre & Spiritu sancto, viuis &c.

EXERCITIUM III.

Kyriceleyson, Christiceleyson, Kyriceleyson. *Pater noster. Ave Maria. Et ne nos &c.*
Versus. Protege † Salua † Benedic † Saluifica, & † sanctifica Domine hunc famulum tuum N. per signum sanctæ crucis: Morbos omnes auerte ab eo corporis & animæ. Hoc contra signum nullum fiet periculum.

Precatio.

O Domine Iesu Christe, qui per os Prophetæ tui dixisti: *In charitate perpetua li-exite, ideo attraxite mihi miserans tui,* obsecro te, vt eandem charitatem tuâ, quæ te de cœlis in terram, ad tolerancias omnium passionum tuarum traxit, offerre & obtendere digneris Deo Patri omnipotenti, contra omnes pœnas & passionibus huius famuli tui N. quas pro peccatis suis se timet, meruisse. Salua animam eius in hac hora exitus sui. Aperi ei ianuam vitæ & fac eam gaudere cum Sanctis tuis in gloria. Qui cum eodem Deo Patre & Spiritu sancto, viuis & regnas Deus per infinita seculorum secula, Amen.

Precatio concludens hoc exercitium.

Domine Iesu Christe, qui redemisti nos pretioso sanguine tuo scribe in animam famuli tui N. tua pretiosa vulnera sanguine tuo, vt discat in eis legere tuum dolorem, contra omnes dolores & pœnas quas pro peccatis suis letimet meruisse: amorem tuum, vt vnias eum tibi amore inuincibili, quo à te, & omnibus electis tuis nunquam possit in perpetuum separari. Fac eam Domine Iesu Christe participem sacratissimæ incarnationis, passionis, gloriosissimæ resurrectionis, & ascensionis tuæ mirabilissimæ. Fac eam Domine participem sacratissimorum mysteriorum & sacramentorum tuorum. Fac eam Domine participem omnium orationum & beneficiorum quæ fiunt in Ecclesia tua sancta. Et fac eam participem omnium benedictionum, gratiarum, meritorum, & gaudiorum omnium electorum tuorum, qui tibi placuerunt ab initio mundi: & concede ei, vt cum his omnibus in conspectu tuo gaudeat in æternum. Qui cum Deo Patre & Spiritu sancto, viuis & regnas Deus sublimis in æternum benedictus, Amen.

Quæenam potissimum in agone constitutorum auribus sint inclamanda.

CANON XXI.

Praterea quam plurimum morientibus prodest hæc sequentis verba in eorum auribus recitari, sicut quibusdam diuinitus reuelatum fuit.

Domini.

Domine Deus, ego sum miser homo ille, quem tu pro paternata bonitate & potentia creasti propter teipsum & ad teipsum.

Domine Iesu Christe ego sum ille miser, quem tu per ignominiosissimam & innocentissimam mortem tuam redemisti ab omni potestate inimici. Tu ergo solum in perium habes & potestatem super me.

Domine Deus, ego sum homo miser, quem tu saluare potes secundum abyssum misericordie tue.

Precationes deuotæ ac piæ, quibus commendandus diuinæ misericordie erit in extremis vitæ constitutus à circum adstantibus, posteaquam Ecclesiæ Catholicæ Sacramentis munitus fuerit.

CANON XXII.

KYrieleyson, Christieleyson, Kyrieleyson. *Pater noster. Ave Maria. Beatus &c.*

Versus. Saluum fac seruum tuum Deus meus sperantem in te. Esto ei Domine turris fortitudinis, à facie inimici. Nihil proficiat inimicus in eo, & filius iniquitatis non apponat nocere ei. Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Precatio I. ad Patrem cælestem.

Misericordiam tuam Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus, pietatis affectu pro alijs orare cogimur, qui pro nostris peccatis orare nequaquam sufficimus, tamen de tua gratuita pietate confisi, clementiam tuam deposcimus, vt animam huius famuli tui ad te reuertentem, cum pietate suscipias. Adsit ei angelus Michael, & per manus sanctorum angelorum inter sanctos & electos tuos in sinu Abraham, Isaac & Iacob patriarcharum tuorum, eam collocare digneris: quatenus à principibus tenebrarum, & de locis pœnarum liberata, nullius ignorantie aut propriæ iniquitatis seu fragilitatis confundatur erroribus, sed potius agnoscatur à tuis, & sancte beatitudinis requie perfruatur: atque cū magni iudicij aduenerit dies inter sanctos tuos resuscitatus, gloria beatissimæ visionis perpetuo satietur. Per Dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum &c.

Precatio II. ad Patrem cælestem.

O Pater omnipotens & æterne, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, tuam deprecamur bonitatem superpijsissimam & immensam: per ineffabilem illam charitatem, qua dilexisti genus humanum, quando vnitum atque charissimum filium tuum misisti in hunc mundum pro nostra redemptione, & ipsum ex sacratissima ac mundissima virgine Maria voluisti incarnari, & inter homines conuersari ac tandem acerbissimam, & ignominiosissimam mortem subire: ostende ò Domine in hac hora pietatis tuæ abyssum, & charitatis tuæ dulcedinem in hac tua rationali creatura, nunc mortaliter infirmante, & ad te Patrem spirituum redeunte: ostende ei ò clementissime ac supergloriosissime Deus Pater lucem miserationum tuarum. O Deus sancte, fortis, & immortalis, conforta mentem eius in te, intellectum eius illumina, voluntatem eius accende, & conferua

Eeee 2 in te

in te omnium vltimato ac beatifico fine, summo & incommutabili, infinito & incomparabili bono: protege eum o præstantissime Pater ab omni aduersaria potestate, ab omni occurfu contrario, à tentationibus vniuersis, non secundum peccata sua facias ei, sed secundum tuæ benignissimæ bonitatis immensitatem, secundum tuam charitatem affluentissimam & paternam, secundum multitudinem miserationum tuarum ei nunc superdulcissime Deus Pater miserere, & indulgere, parcere & adesse digneris, & suscipe spiritum eius in brachijs tuæ dilectionis, per vniuersum tuum Dominum nostrum Iesum Christum, per vniuersa mysteria & beneficia eius, per omnia quæ ipse pro nostra salute assumpsit, fecit ac passus est. Qui tecum viuere regnat, in vnitæte Spiritus sancti Deus per omnia, secula seculorum, Amen.

Precatio III. ad Deum patrem.

Domine rex omnipotens, in cuius dispositione atque imperio sunt posita vniuersa, cuius voluntati nullus potest resistere, qui iuxta tuam omnipotentem, sanctam, super sapientissimam atque liberrimam voluntatem facis tam in virtutibus cæli, quam in habitatoribus terræ; cui nullus dicere potest, quare sic facis? qui quibusvis misereris, & quos vis induras: aperi oculos tuæ misericordissimæ pietatis super hanc tuam miserabilem creaturam, viribus destitutam, in extrema necessitate ac summo periculo constitutam, hostibus suæ salutis, ac aduersarijs tui honoris horribiliter ac malitiosè vndique circumuallatam. O Pater altissime, ne memineris iniquitatum quas ex humana fragilitate ac ignorantia, aut alia quouis causa seu occasione incidit aut commisit. Attende o benignissime ac suauissime Pater, quam prona sit humana natura ad lapsum, quanta sit eius infectio, quã procliuis sit ex seipsa humana cõditio ad peccandũ. Quid o superexcellẽtissime Pater, & viscera misericordie tuæ super illud cõcineas, & permittas illud perire? Memẽto o Domine, q̃ propter miseros peccatores, misericors appelleris. Idcirco o fons totius pietatis & gratiæ, ob tuã infinitam potentiã conforta in te hanc deficientem ac debilem creaturam, propter immensam sapientiam tuam animam eius illustra, propter tuam abyssalem & interminabilem pietatem vniuersis culpis eius ignosce, propter omnem beatitudinem tuam prorfus illimitatam libera eam ab infernali miseria, & ab omni calamitate, eam circumdante ac opprimente. Da ei sanctissime Pater cũ tanta contritione à corpore emigrare, vt benignissime suscipiatur à te per vniuersum tuum Dominum nostrum Iesum Christum per preces & merita clementissimæ Virginis, tibi o Pater æterne comparentalis, per intercessionem ac meritum totius triumphantis Ecclesiæ, & omnium viatorum tibi placentium, qui cum vniuerso tuo, & adorando paracleto, spiritu, vnus es verus, solus ac summus Deus Amen.

Precatio IV. ad Deum patrem.

O Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi à quo omnis paternitas in cælo & in terra nominatur, cui proprium est misereri ac parcere, à quo alienum & peregrinum est irasci, punire ac vindicare. Obscramus te o superpijsime & superdulcissime Pater, per communicationem illam adintra, qua totam deitatis tuæ plenitudinem communicas vniuerso filio tuo per generationem æternam, atque

atque Spiritui sancto, per diffusionem æternam & immanentem: effunde super hanc creaturam tuam pauperem: & infirmam omni solatio destitutam, liberalissimam dona gratie tue, præueni & conuerte eam pijsime, applica eam tibi o gratiosissime Domine, fac eam gloriosissime serenissime Deus Pater, esse vas misericordie tue immensæ. Nihil proficiant in ea aduersarij humanæ salutis, protege eam sub umbra tue omnipotentis virtutis. In tanta tentationum & afflictionum caligine animam eius irradia gratiarum tuarum suavissima luce, & consolationum tuarum interna tranquillitate. Periculum eius in manibus tuis est, & nunc in vnus horæ momento, aut æternæ damnationis sententiam merebitur obtinere, aut in tua charitate & gratia decedendo iudicium salutætionis perpetuæ consequetur. Ecce o Pater adorande & benedicte, qui à nobis pauperibus atque fragilibus creaturis ad omne malum pronissimis, Pater appellari dignaris, ecce quam infinitum periculum misericordissime, ergo succurre o clementissime ac fidelissime Pater, nec in hac periculosissima hora auferas misericordiam tuam saluificam à creatura hac agonizante, sed eam benignissime inuere, corrobora, salua, posside per per vnigenitum tuum in charitate, & pietate Spiritus sancti, interuenientibus omnibus sanctis tuis pro ea, ad laudem & gloriam nominis tui, Amen.

Precatio I. ad filiũ Dei.

Obscramus te Domine Iesu Christe per charitatis tue ardorem, quo te ipsum pro nostra redẽptione tradidisti in mortẽ, mortẽ autẽ crucis acerbissimam atque turpissimam, & per tui præciosissimi pro nobis liberalissime fusi sanguinis pretium, per suæ quoque amarissimæ passionis indeficientissimum copiosissimum meritum atque per tuam dilectissimam matrem, & suæ maternæ compassionis acerbissimam, assistentiamq; fidelissimam, qua assistit tibi vsque ad tuam in cruce expirationem, mirifica pietatis tue abyssum in hoc tuo famulo aut famula, à luce vitæ præsentis, ad te omnium iudicem metuendissimum pergente. Præpara animam eius o Domine ad occurrendum tibi salubriter: nequaquam sine vera contritione ac filiali ad te conuersione permittas eam separari à corpore: visita & illustra mentem eius visitatione tua secreta, pijsima & paterna, qua in ictu oculi, in instanti conuertis atque iustificas impium, & de immundo efficis mundum. Mitte ei Domine & saluator auxilium gratiæ tue à throno gloriæ tue, & ea pietate qua Latroni sero pœnitenti, indulgentissime promisisti. *Hodie mecum eris in paradiso*, etiam in isto ostende viscera tue charitatis ac pietatis, & præcipe eum ad tuam misericordiam peruenire, saluator mundi, rex gloriæ, princeps virtutum, iudex altissime. Qui cum Patre tuo æterno & suavissimo Spiritu sancto viuis & regnas Deus per omnia secula æternaliter benedictus, Amen.

Precatio II. ad filium.

Propter charitatem illam superardentissimam & immensam, qua tu o vnigenite fili Dei, Patrem tuum æternum æternaliter diligis, atque ab eo infinito amore diligis, animam huius morientis tua charitate informa. Propter omnem suauitatem, amabilitatem ac munificentiam Spiritus sancti charismata gratiæ tue in eo confirma. O sancte, iuste, & innocens agne Dei, qui propter nos ab hominibus dijudicari dignatus es, & quæ non rapuisti exoluere voluisti, esto huic in exitu

Ecce 3 suo

suo potius propitius aduocatus, quam iudex seuerus. In tuis sanctis ac profundis vulneribus absconde eum dulcissime Domine Iesu Christe, à cunctis hostium tentationibus atque insidijs. Tu Domine qui es via, veritas & vita, sine cuius ductu & gratia nemo venit ad Patrem, per viam salutis duc eum in splendore summæ veritatis ad vitam gloriæ æternalis, ea pietate immensa, qua respexisti Petrum, dum te ter negauit, & fecisti eum ex vera contritione fieri amare, respice cor istius, & omnem obicem culpæ tolle ab eo, quatenus in sancta contritione discedens à carne mortali, mereatur à te stola immortalitatis vestiri, & te regem gloriæ in tuo decore beatificare contemplari. Qui cum Deo Patre & Spiritu sancto viuus & regnas Deus per secula vniuersa in coelesti illa splendidissima ac amoenissima patria, Amen.

Precatio III. ad filium.

Domine Iesu Christe vnigenite Patris summi, ob tuam te obsecramus dignissimam incarnationem, sanctissimam in hoc mundo conuersationem, atque plenissimam charitatem, quam omnibus nobis in cœna nouissima demonstraisti, corpus tuum purissimum ac pretiosissimum sanguinem tribuendo discipulis in escam & potum, & per vehementem illam anxietatem, qua contremuisti, quando post trinam tuam orationem factus est sudor ex tenerimo corpore tuo erumpens sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram, atque per omnem mansuetudinem, humilitatem & patientiam, quas tempore passionis habuisti, dum à sceleratissimis transgressoribus captus, ligatus, consputus, irrisus, blasphematus, & alapis cæsus fuisti: per omnem quoque dolorem quem sustinuisti quando tam inhumaniter es flagellatus, spinis coronatus, proprijs humeris crucem baiulans ductus, diris clauis perfossus, & in crucis patibulo violentissime es distentus, & ipsam mortem perpeffus, per omnem etiam compassionem qua tibi nunc condoluerunt discipuli & amici tui astantes, specialiter sanctus Ioannes, & deuotæ feminæ te secutæ specialissimè tua dilectissima genitrix virgo Maria, esto in hora hac piissimus miserator huius animæ à suæ carnis ergastulo recedentis, ad cuius deuotionem concurrerunt & astant tot lupi, dracones & beluæ infernales, à quorum rabie, importunitate atque ferocia eam eruere modo digneris: circunda & imple eam lumine tuæ clementiæ, virtute constantiæ, charitatis ardore & in omni pietate ac gratia ei necessaria ad salutem. O Domine & saluator, rex iudex, ac legifer noster, propter charitatem illam perfectam, & ineffabilem pietatem qua in cruce pendens pro tuis crucifixoribus exorasti, indulge piissime huic mox migraturo, & nos pauperes seruos exaudi nunc deprecantes misericordissimè Domine pro illo, ut angelica ope protectus, tuo metuendo tribunali præsentetur saluandus, ac clementer tractandus. Qui cum Patre & Spiritu sancto viuus es Deus æternaliter viuens & omnium dominans.

Precatio I. ad Spiritum sanctum.

Adorande paraclete Spiritus sancte, qui ex Patre & filio æternaliter manas, cui bonitas, communio, pietas, pax, dulcedo, charitas atque connexio appropriatur, obsecramus tuâ liberalitatè piissimâ & immensam, per tuâ æternâ ex Patre & filio processione, infunde nunc radium tuæ propitiationis in animam istam vndique angustiatam, omnem malignorum spirituum falsitatem, & obscurationem

rationem expelle ab ea, diffunde in eam diuitias gratiæ tuæ, eamq; conforta & erige contra vniuersam aciem vitiorum ac dæmonum: fac eam plenè contritam, ad suū creatorem feruidè aspirare, & ad fontem totius puritatis ac sanctitatis purificatam venire. Ea largitate & dignatione, qua in die Pētecostes in igneis linguis super Christi discipulos descendisti, & mentes eorum copiosissimè adimplesti, splendidissime illustrasti, & calidissime inflammasti, etiam nunc mentem animæ huius hinc abeuntis, benignissime imple, illumina & accende, & ad te totius salutis ac gratiæ fontalem, originem digneris saluam perducere. Qui cum Patre & filio æternaliter viuus & regnas, Deus verus omnipotens, Amca.

Precatio II. ad Spiritum sanctum.

Obesecramus bonitatem tuam munificentissimam atque dulcissimam ô Spiritus sancte, qui es laborantium subleuator, periclitantium liberator, errantiumq; reductor, vt propter mutuum illum, ardentissimum & immensum amorem, quo tu verus Deus, Patrem æternum, & vnigenitum eius filium æternaliter amas, & ab eis amaris: ostende nunc charitatem tuam in anima agonizantis istius. In hoc laboriosissimo eius conflictu gratiosissime subleua eam, in tanto constituto periculo misericordissime adiuua: si in aliquo deuiat ne differas eam reducere, septiformem gratiam tuam effunde in eam. Esto ei ductor & finis, beatificator & custos propter superliberalissimam illam donationem, quæ tibi à Patre & filio data est, deitatis plenitudo per æternam spirationem, inenarrabilem magnitudinē tuæ liberalissimæ benignitatis, declara in anima ista hoc seculum relinquente, quatenus educta de carcere huius exilij, inueniat hodie receptaculum gratiosum, consolatoremq; hospitium. O superdignissime consolator Spiritus sancte, qui cum Patre & filio vniuersorum es conditor, iudex ac dominus, Amen.

Precatio III. ad Spiritum sanctum.

Oclementissimæ atque dulcissime Spiritus sancte quo Pater & filius se inuicem æternaliter diligunt, qui es amor amborum, pax serenissima, tranquillitas infinita, communitio plena, sempiterna atq; communis lætitia: cuius dono & cooperatione celebrata sunt vniuersa mytheria nostræ redemptionis, de quo illibatissima ac diuinissima virgo Maria Verbum Patris æterni, verum Deum concepit: tu qui ab exordio mundi gratiarum tuarum charismata hominibus multipliciter infudisti, & multorum indurata corda gratiosè præuenisti, emollisti & conuertisti, conuerte nunc animam hinc pergentem ad te conuersione completa: quicquid duritiæ, quicquid obstaculi gratiæ tuæ, quicquid impediens salutis in ea extiterit, dignanter & superpijsime tolle ab ea, & gratiam consumatam ei largire: per quam consequi mereatur æternam felicitatem & inter vasa tuæ misericordiæ cõputetur: ad laudem & gloriam pietatis tuæ penitus infinitæ. Amen.

Precatio ad superbeatissimam Trinitatem.

OTrinitas adoranda, vnitas summa, & deitas simplicissima ob tuam inseparabilem vnionem, coniunge tibi per charitatem perpetuam gratiamq; finale spiritû huius nunc morietis, vt per gloriæ vnionem, plenariam, vnus tecum sit spiritus, per feruentissimæ dilectionis intimissimam transformationē. O Trinitas cõsubstantialis, coequalis & coæterna, ob tuam substantialē identitatē essentialēq; vnita-

tem, animam istam Christo incorpora & mystico eius corpori infere eam, vt tanquam oliua fructifera plantetur in paradiso coelesti, & choris inseratur angelicis. O supergloriosissima Trinitas propter communicationem & emanationem tuam ad intra, effunde super istam agonizantem dona gratiae tuae, & abundantiam pietatis ac largitatis tuae in hac hora in ipso demonstra, ne abducatur aut separetur à te. O Pater aeternè, o vnigenite Dei superpulcherrime, o suauissime paraclète Spiritus sancte Deus vnus & trinus, ob tuam mutuam intuitionem, plenè comprehensam, & infinitè iucundam, fac animam istam te nunc per fidem synceriter intueri, ob tuam mutuam dilectionem superardentissimam, ac intensiue immensam, accende eam tui sancto amore, ob tuam mutuam fruitionem beatissimam & aeternam, perduc eam ad tui beatificam fruitionem, propter omnem charitatem, misericordiam & gratiam tuam super genus humanum, educ eam de corpore omni virtute ornatam, per vniuersa mysteria, merita ac beneficia Iesu Christi, per preces & merita Virginis gloriosae, omniamque sanctorum & electorum tuorum, Amen.

Precatio ad Virginem gloriosam & omnes sanctos.

Beatissima virgo Maria, totius humani generis fidelissima aduocata. O regina misericordiae, cui regnum misericordiae à Deo omnipotente commissum est. O affectuosissima hominum, miseratrix, & ardentissima eorum amatrix, ob incarnationem, natiuitatem, & educationem vnigeniti filij Dei ex te, ob omnem tui & eius mutuam in hac vita conuersationem, mutuamque dilectionem, propter omnem charitatem, perfectionem, virtutem & excellentiam, gratiam & gloriam tibi à superbeatissima Trinitate exhibitam. Ob illius terroris commotionem, quo cor tuum contremuit, quando filium tuum dulcissimum ab impijs captum, ligatum, ad supplicia tractum, ab omnibusque derelictum audisti: Ob plangens & lachrymas, quibus afficiebaris, quando filium & Deum tuum vidisti praesidi praesentari, ab iniquis innocentem accusari, obprobrijsque innumeris affici: Ob cruciatus & angustias, quas sustinuit cor tuum, quando filius & Deus tuus, clamantibus Iudeis, *Crucifige, crucifige*, morti adiudicatus & crucis supplicio condemnatus est. Ob illius doloris gladium, qui tuam moestissimam animam tum pertransiuit, quando cernebas filium delicatissimum in Cruce nudum leuatum, clauis manus eius & pedes perforatos, cruore proprio perfusum, plagisque ac vulneribus vndique laceratum: Ob denique tormentum & grauamè quod cor tuum sustinuit, quando filium tuum praedolore nimio clamantem voce magna, te matrem dilectam Ioanni commendantem, deficientem attendebas. Subueni o gloriosa domina famulo tuo nunc quia lingua eius ad te iuuocandam se mouere non potest, oculi eius lumine priuantur, aures eius surdescunt & obturantur, omnesque vires & sensus deficiunt. O pijsima mater exaudi preces nostras, quas ad aures tuae pietatis fundimus: & subueni huic famulo tuo in hoc obitu suo, ac suauissimo filio tuo eius spiritum commenda, quatenus tuC pio interuentu à terroribus & tormentis libera, ad desideratam coelestis patriae requirem te comitante iubilo se peruenire mereatur. Amen.

Precatio ad sanctum Michael Archangelum.

O Sancte Michael Archangele, huic animae succurre apud altissimum iudicem.
O inuictissime pugil, assiste huic famulo in extremis laboranti, & eum potentè

potēter à dracone infernali defende, & à visione fraudeq; malorum spiritum protege. Insuper exoramus te præclarum signiferum, vt in hac extrema hora vitæ ipsius animam eius benigne suscipias, ac suauius in sinum tuum recipias, illamq; in locum refrigerij, lucis & pacis perducas, cum Domino Iesu æternaliter, regnaturam, Amen.

Precatio ad ipsius infirmi proprium Angelum.

O Sancte angele Dei, ab eodem huic famulo in custodem, in protectorem & gubernatorem assignate, quas gratias possumus tibi dignas, vel ipse per se, vel nos pro illo tuis beneficijs agere? qui à tam multis periculis illum præseruasti, tanto tempore protexisti, tantoque tempore ei salutaria procurasti? Profecto nullas possumus dignas. Oramus tamen humiliter de omnibus huius infirmi negligentijs, irreuerentijs, atque inobedientijs veniam illi, supplicantes, vt qui tanto tempore indefessus eius salutem procurasti, in hac vltima necessitate illum non deseras, sed ab omni formidine, ab omni pusillanimitate, ab omnibus hostium insidijs, ab omni tentatione, ab denique omni malo illum protegas, ac liberes. Asta ei nunc fidelissimus amicus & custos, quia præter te non habet alium, qui sui curam gerat, qui eum defendat, qui ve eius zeletur salutem. Non illum deseras, donec reconciliatum Deo offeras in misericordia, & non in iudicio. Eia ipsius custos omnium fidelissime, lucretur nunc per te Christus hanc animam, à qua non cesses donec cõpuncta, contrita, atque à Deo in sui gratiam recepta confirmetur, Qui sit benedictus in secula, Amen.

Commendatio infirmi ad omnes Sanctos.

Comendamus te frater charissime omnipotenti Deo, cuius creatura es, vt cum humanitatis debitum morte interueniente persolueris, ad creatorem tuum, qui te de limo formauit, reuertaris: & de corpore egrediente anima tua splendidus angelorum chorus occurrat, Patriarcharum cuneus, & prophetarum numerus suauissimo modulamine tibi occurrat. Iudex Apostolorum senatus tibi blãdus existat. Candidatorum tibi Martyrum exercitus iubilofo concentu obuiet. Liliata rutilantium Confessorum turma te lætante excipiat. Iubilantium te Virginũ chorus suscipiat & beatæ quietis, in sinu Patriarcharum tibi suavis amplexus appareat, qui inter assistentes sibi ingiter te interesse faciant: Ignores omnino quod horret in tenebris, quod stridet in flammis, & quod cruciat in tormentis. Cedat tibi deterrimus Satanus cum satellitibus suis, in aduentu tuo te comitantibus angelis contremiscat, atque in æterne noctis chaos diffugiat. Exurgat Deus & dissipentur inimici eius, & fugiant a facie eius qui oderunt eum. Confundantur igitur & erubescant contra te legiones tartareæ & ministri Sathanz: iter tuum deducente te angelo bono impedire non valeant. Ab omni cruciatio dominus Iesus Christus te liberet, qui pro te mortuus est. Dominus Iesus Christus Dei vni filius, saluator & redemptor tuus intra sancta paradyfi & amœna loca te constituat: & ille suauissimus pastor inter oues suas te locans, agnoscat, complectatur & nutriat. Ille amantissimus pater sui sacratissimi sanguinis pretio ab omnibus peccatis quæ commisisti malitia, miseria, fragilitate & ignorantia, mortaliter & venialiter, te benigne absoluat, atque cum electis suis ad dexteram suam perenni iubilo fruiturum te constituat: quate-

Ffff

nus pijs-

nus pijsimum redemptorem tuum facie ad faciem videns & præsens semper assi-
 stens, gloriosa ipsius visione potiaris, donec glorioso corpore tuo reasumpto spiri-
 tuali, essentiali, & accidentali præmio, cum beatissimis spiritibus læteris perenni in
 æuo. Proficiscere nunc anima Christiana de hoc misero mundo in nomine Patris
 omnipotentis, qui te creauit, in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui pro te a-
 morose passus est: & in nomine Spiritus sancti, qui in te gratiose susceperit. Occurrât
 tibi & succurrant sancti angeli & omnis chorus angelorum. Subueniant tibi Patri-
 archæ in lumine fidei suæ, Prophetæ in splendore spei suæ, Apostoli in fulgore exi-
 miæ charitatis, Martyres in mansuetissima patientia, Confessores in humili obe-
 diëntia, Virgines in lucida munditia, Monachi in clara humilitate, Eremitæ in syn-
 cera austeritate, & omnes sancti & sanctæ Dei, in plena virtutum consummatione.
 Adiuuent te orationes & merita omnium sanctorum, vt in pace & luce sit locus tu-
 us, & habitatio tua in cœlesti Hierusalem per æterna secula seculorum, Amen.

Commendatio ad beatissimam virginem Mariam.

O Maria virgo sanctissima ob tormentum & grauamen quod cor tuum susti-
 nuit, quando filium tuum sanctissimum Dominum nostrum Iesum Chri-
 stum filium Dei viui, præ dolore voce magna clamantem, te matrem dilectum
 Ioanni commendantem deficientem attendebas: ita vt præ nimio doloris gladio
 loqui non posses. Subueni ô gloriosa domina famulo tuo huic, quia lingua eius ad te
 inuocandam se mouere non potest: oculi eius lumine priuantur: aures eius surde-
 scunt & obturantur: organa vires ac sensus deficiunt. O pijsima mater exaudi
 preces nostras: quas ad aures tuas pietatis fundimus. Et subueni tibi in hoc obitu suo:
 ac suauissimo filio tuo interuentu à terroribus & tormentis libera: ad desideratam
 cœlestis patriæ requiem te comitante iubilosè peruenire mereatur, Amen.

*Istis cum seruentissima deuotione completis, legatur dominica passionis textus, ex qua-
 tuor Euangelistis collectus, aut hæc eadem resumantur, ita vt semper vel pia lectio, vel seruent
 oratio apud agonizantes fiat.*

*In exercitium authenticum iuxta ac deuotissimum pro redimendo
 purgatorio sibi ipsi aut alteri D. Ioannis Iusti Lau-
 spergij Carthusiani institutio pia.*

Sciendum sequentem Missam de quinque Christi vulneribus angelo (vt legi-
 tur varijs in libris) docente, Bonifacio Papæ reuelatam; atque singulari hæc (si
 quinquies legatur) prærogatiua donatam, vt quicumque sacerdos eandem Mis-
 sam deuote legerit pro seipso, vel pro alio ægrotante, aut in tribulationeposito, si
 expediërit saluti eius, liberabitur. Et si pro defuncto vel defuncta quinquies lecta
 fuerit, statim illi finis absoluetur à pœnis. Quapropter prædictus Papa omnibus
 memoratam Missam quinquies deuote celebrantibus, septimam partem omnium
 peccatorum, nec non eandem deuote audientibus quadraginta dierum pœnitentiã
 in Domino relaxauit. Legitur hæc Missa quoque per Innocentium confirmata. Et
 pro quacunque anima in purgatorio existente si quinquies celebrata fuerit, addita
 sexta Missa de Resurrectione Domini nostri Iesu Christi, illa anima liberabitur à
 pœna, etiam si vsque ad diem iudicij in pœnis manere debuisset. Quod varijs reue-
 lationi.

lationibus compertum est, (quas breuitatis gratia hic studiosè præterimus) vbi nonnullè animæ ad diem vsque extremi iudicij igni purgatorio deputatæ, his Missis sunt liberatæ. Colligitur ergo ex varijs libris, etiam peruetustis, sex Missas esse legendas, quarum priores quinque erunt, vt præfertur, de quinque vulneribus Domini, videlicet *Humilitatis semetipsum*: sexta verò de Dominica Resurrectione, in cuius collecta omittenda sunt verba hæc (*hodierna die*) In secreta quoq; & complenda illius Missæ vbi fit mentio de paschalibus sacramentis, referatur intellectus ad dominicam cœnam, quia in paschali tempore olim sunt instituta hæc Sacramenta. Adijciendum præterea, quod in harum sex Missarum prima Dominus noster Iesus Christus suæ innocentis admonens est captiuitatis, quam pro nobis & pro vniuerso genere humano sustinuit, vt per hanc dignetur liberare animam, pro qua oratur, ab omni captiuitate & pœna purgatorij, in quam se propria voluntate, vt pro peccatis suis id exigentibus tradidit captiuam. In secunda Missa admonendus est Dominus Iesu iudicij, quod ipse innocens, iniuste sustinuit, tam pro nobis, quàm pro vniuerso genere humano, vt liberare dignetur animam N. de iusto iudicio in quod seipsam sua tradidit voluntate iudicandam. In tertia Missa admoneatur Dominus Iesus, indignæ dolorosissimæq; crucifixionis suæ, vt propter hanc à iusta pœnarum afflictione animam N. liberet, cui se propria tradidit voluntate peccatis suis exigentibus, puniendam. In quarta Missa admonendus est Dominus Iesus vulnera sui corporis, suæ acerbissimæ mortis, atque transfixionis sui pijsissimi cordis, vt ipse dignetur animam liberare à vulneribus & peccatis, per quæ voluntarie sibi comparauit pœnam. In quinta Missa admonendus est Dominus sepulture suæ, qui licet cœli terræq; sit dominus, in terra tamen propter nos non dedignatus est sepeliri, vt animam N. à sepultura pœnæq; purgatorij, cui sua sponte per peccata sua se immerfit, dignetur liberare. In sexta Missa admoneatur Dominus suæ iucundæ resurrectionis, vt animam N. faciat per hanc ita resurgere à pœnis, vt nunquam ab eo separetur.

Itaque hæc admonitiones mentales in Missa circa memoriam defunctorum, aut ante sumptionem Sacramenti (quando Sacramenti est effectus præuia aliqua meditatione aut oratione mentali impetrandus) aut certe vtrobique, quo efficacior fiat oratio, sunt habendæ. Nec serupulus est propterea habendus, quod cum memoria (vt vniuersus canon) ad Patrem dirigitur, incongruum sit haberi hanc admonitionem ad Filium, quia circa finem memoriæ generalis more solito obseruatæ, potest celebrâs ad Dominum Iesum Dei Filium se conuertere, corporalibus, aut spiritualibus oculis intueno Sacramentum, & pro anima defuncti iuxta institutionem intentionis præscriptæ illum admonere. Qua admonitione completa mentaliter (vt verba sensu ordinato sequantur) rursus ad Patrem se conuertere, atque mentaliter, seu spiritu dicere: *Memento clementissime Pater hoc modo omnium fidelium tuorum defunctorum, quos pretioso sanguine filij tui redemisti (Qui nos præcesserunt)* huc vt alij distinguunt (*Ipsis & omnibus in Christo &c.* Verùm quia sunt qui admonitiones huiusmodi non possunt mentaliter corâ Deo effundere, propter hos inferius scriptæ sunt admonitiones vocales, quæ ante Missam pro intentionis directione excitationeq; deuotionis ore possunt legi. In canone namq; nihil aliud præter verba canonis est, vocaliter exprimendû: tamen si nō improbari debeat, si finitis verbis canonis, ante sumptionem venerabilis Sacramenti hæc admonitio vocaliter legatur quomodo multi alij Deo deuoti nō arguendi sunt, si p. maiori excitatione deuotionis & pro recollectione

mentis eodem tempore (quia mentaliter orare nesciunt) vocalem orationem legant, qua se humiliari, accendi, magisque fieri idoneos ad sumptionem venerabilis Sacramenti sentiunt.

Postremo quanuis hæ Missæ continuis sex diebus & non interpolatis legenda ferantur, nihil tamen arbitramur delinqui, si diebus inter medijs, quibus, solenne est festum, ac quibus ex debito aut aliam Missam legere, aut à celebrando teneatur sacerdos abstinere, Missas has non continuet. Neque enim fructu promisso propterea anima priuabitur, si vt modo temporeq; licito hæ Missæ legantur, non ex negligentia differantur, sed diebus licet non continuis, perficiantur. Inueniuntur præterea alicubi annotati hi quinque Psalmi, singulis Missis deuote præmittendi, & cū Requiem æternam terminandi, videlicet Psalmus XXI. *Deus Deus meus respice in me.* Psal. XXXIV. *Iudica Domine nocentes me, expugna & c.* Psalmus LIV. *Exaudi Deus orationem meam, & ne despexeris.* Psalmus LXVIII. *Saluum me fac Deus, quoniam intrauerunt aqua & c.* Et Psalmus CIX. *Dixit Dominus domino meo & c.* Kyrieleyson, Christeleyson, Kyrieleyson. *Pater noster. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen. Requiem æternam dona eis Domine, Et lux perpetua luceat eis. A porta inferi, Erue Domine animas eorum. Credo videre bona Domini, in terra viuentium. Ne tradas bestijs animas confidentium tibi. Es animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem. Domine exaudi orationem meam, Et clamor meus ad te veniat.* Deinde vna ex sex admonitionibus. Verùm quia horum nullus verustus liber, neque etiam reuelatio Bonifacij meminit, credendi sunt ab aliquo pio viro adiecti, vt pro sua quisque deuotione ea legere possit vel omittere.

Admonitiones sex, quarum iuxta ordinem vna semper ante, aut sub Missa est tractanda coram, Deo, deuoto & ardenti affectu.

Ante primam missam legenda, aut sub ea meditanda oratio.

Recordare ô mitissime ac clementissime Domine Iesu Christe innocentissime captiuitatis tuæ, quam pro vniuerso genere humano vltro subiisti, cuius te nunc admoneo, atque per eandem in vnione amoris, quo hanc sustinivisti te obsecro, vt animam famuli tui N. ab omni captiuitate & à pœna purgatorij, cui peccatis exigentibus vltro se dedit captiuam, liberes. Qui viuis & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

Ante secundam Missam vocalis, aut mentalis sub Missa oratio.

Recordare ô mitissime ac clementissime Domine Iesu Christe, iniquissimi iudicij, quod innocentissimus agnus pro vniuerso genere humano sustinivisti, cuius te nunc admoneo, & per idem in vnione æstuantissimæ charitatis tuæ te obsecro, vt animam famuli tui N. de iusto iudicio tuo, in quod se peccatis suis exigentibus sponte tradidit iudicandam, liberes. Qui viuis & c.

Ante tertiam Missam vocalis, aut sub eadem Missa oratio mentalis.

Recordare ô mitissime ac clementissime Domine Iesu Christe, innocentissimæ, dire ac indignæ, crucifixionis tuæ, quam vltro pro vniuerso genere humano subiisti: cuius te nunc admoneo, per eandemq; in vnione feruentissimæ charita-

charitatis tuæ te obsecro, vt animam famuli tui N. ab omni crucifixione pœnarū, cui vltro se peccatis suis exigentibus implicauit liberes. Qui viuus &c.

Ante quartam Missam vocalis, aut sub eadem missa oratio mentalis.

Recordare ô mitissime ac clementissime Domine Iesu Christe omnium vulnerum corporis tui, acerbissimæ mortis tuæ, ac transfixionis suauissimi cordis tui: quæ omnia pro vniuerso genere humano vltro sustinuisti, quorū te ego nunc admoneo, atque in vnione infinitæ charitatis tuæ, per omnium pœnarū & mortis tuæ angustiam te obsecro, vt animam famuli tui N. ab omni vulnere peccatorum, quo se sponte vulnerauit, atque puniendam tradidit, liberes. Qui viuus & regnas &c.

Ante quintam Missam vocalis, aut sub eadem Missa mentalis oratio.

Recordare ô mitissime ac clementissime Domine Iesu Christe, sanctæ luctuosæq; sepelitionis corporis tui, qua tu licet cœli terræq; Dominus ac Deus, in terra sepultus es, cuius te nunc admoneo, atque in vnione infinitæ charitatis tuæ per eandem te obsecro, vt animam famuli tui N. à fouea & pœna purgatorij, cui se peccatis suis exigentibus, sponte sua puniendam tradidit, liberes. Qui viuus &c.

Ante sextam Missam vocalis, aut sub eadem Missa mentalis oratio.

Recordare ô mitissime ac clementissime Domine Iesu Christe, sacratissimæ iucundissimæq; resurrectionis, gloriosissimæq; ascensionis tuæ, cuius miser ego te nunc admoneo, atque per eandem te obsecro, vt animam famuli tui N. ab omni mundi peccato, ab omni reatu liberes, atque vt gloriæ tuæ confestim sis particeps, tu misericordissimus tua bonitate dones. Qui viuus & regn. &c.

Missæ de quinque vulneribus Domini nostri Iesu Christi, Bonifacio Papæ diuinitus reuelata, atque per Ioannem Papam vigesimum secundum CC. dierum indulgentiis donata.

Humiliauit semetipsum dominus noster Iesus Christus factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltauit illum & donauit illi nomen, quod est super omne nomen.

VERSUS.

Misericordias Domini in æternum cantabo.

ORATIO.

Domine Iesu Christe filij Dei viui, qui de cœlis ad terram descendisti, & in ligno crucis quinque plagas sustinuisti, & sanguinem tuum pretiosum in remissionem peccatorum nostrorum sudisti, te humiliter deprecamur, vt in die iudicij ad dexteram tuam

Ffff 3

tuam

tuam audire mereamur: venite benedicti Patris mei. Qui cum eodem Patre in vnitae Spiritus sancti viuus & regnas Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Lectio Zachariae Prophetae.

HAEC dicit Dominus Deus: Effundam super domum David & super habitantes Hierusalem spiritum gratiae & miserationis. Et aspicient ad me, quem confixerunt. Et plangent eum planctu, quasi super vnigenitum. Et dolebunt super eum, vt doleri solet in morte primogeniti. In die illa erit plandus magnus in Hierusalem, & dicitur ei. Quid sunt plaga ista in medio manuum tuarum? Et dicit: Hic plagatus sum in domo eorum qui diligebant me. Et me a suscitare super pastorem meum, & super virum coherentem mihi, dicit Dominus exercituum. Percutiam pastorem, & dispergentur oves gregis, ait Dominus omnipotens.

RESPONSORIUM.

Improperium expectauit cor meum & miseriam: & sustinui qui simul contristar etur, & non fuit consolans me, quæsiui, & non inueni. *Versus.* Et dederunt in escam meam fel, & in fici mea potauerunt me aceto.

ALLELUIA VERSVS.

Aue Rex noster: tu solus nostros miseratus errores patri obediens, ductus es ad crucem, vt agnus mansuetus ad occasionem: tibi gloria & ofanna, tibi summe laudis & honoris corona. Alleluia.

Tempore Paschali Alleluia, secundum *Versus.* Surrexit altissimus de sepulchro, qui pro nobis pependit in ligno.

Tractus in Septuagesima.

Aruit tanquam testa virtus mea, & lingua mea adhaesit faucibus meis, & in puluerem mortis deduxisti me. *Versus.* Circudederunt me canes multi, consilium malignatum obfedit me. *Versus.* Foderunt manus meas, & pedes meos, dirimerunt ossa mea. *Versus.* Ipsi vero considerauerunt, & inspexerunt me. Diriserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt. *Versus.* Tu autem Domine ne elongaueris auxilium tuum, ad defensionem meam conspice.

Secundum Ioannem.

In illo tempore. Sciens Iesus quia iam omnia consummata sunt, vt consumaretur scriptura, dixit. Sitio. Vas autem erat positum aceto plenum. Illi ergo spongiam plenam aceto hyssopo circumponentes, obtulerunt ori eius. Cum ergo accepisset Iesus acetum dixit: Consummatum est. Et inclinato capite tradidit spiritum. Iudei ergo quoniam pasceue erat, vt non remaneret in cruce corpora sabbato. (Erat enim magnus dies ille sabbati) rogauerunt Pilatum, vt frangerentur eorum crura, & tollerentur. Venerunt ergo milites: & primi quidem frangerunt crura, & alterius qui crucifixus est cum eo. Ad Iesum autem cum venissent, vt viderunt eum iam mortuum, non frangerunt eius crura: sed vnus militum lancea lateri eius aperuit, & continuo exiit sanguis & aqua. Et qui vidit testimonium perhibuit. Et verum est testimonium eius.

OFFER.

OFFERTORIUM.

Insurrexerunt in me viri iniqui, & absque misericordia quaesierunt me interficere, & non pepercerunt in faciem meam spueri, & lanceis suis vulnerauerunt me, & concussa sunt omnia ossa mea.

SECRET A.

Domine Iesu Christe, qui pro mundi redemptione crucis patibulum ascendisti, vt vniuersus mundus qui in tenebris erat illuminaretur: illam lucem in animas & corpora nostra semper tribue illucescere, per quam ad aeternam lucem peruenire mereamur. Qui viuis & regnas cum Deo Patre in vnitae Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

Præfatio de Sancta cruce, communiõ.

Foderunt manus meas & pedes meos, dinumerauerunt omnia ossa mea.

COMPLENDA.

Domine Iesu Christe, qui hora diei sexta pro mundi redemptione crucis patibulum ascendisti, & sanguinem tuum pretiosum in remissionem peccatorum nostrorum fudisti, te humiliter deprecamur, vt nos post obitum nostrum sine obstaculo Paradisi ianuam facias introire: qui viuis & regnas cum Deo Patre in vnitae Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum. Amen.

Orationes Pro defunctis multũ efficaces, & selectuosæ, si in Missa legantur.

COLLECTA.

Domine Iesu Christe, qui te pro nostra redemptione in manus peccatorum capiendum, iudicandum, flagellandumq; vltro tradidisti, perq; diram & innocentem captiuitatem tuam perquam iniustum iudicium, quo ad mortem innocens es damnatus, te obsecramus vt animam famuli tui (vel, famulorum & famularum tuarum) ab omni poenarum captiuitate liberes, & à iusto iudicio tuo, cui per peccata sua vltro se fecit obnoxiam, salues. Qui viuis & regnas, &c.

SECRET A.

Mvnera hæc tuæ maiestati clementissime Deus offerentes, per crudelissimam tuam crucifixionem, per dolorissimam tuam in cruce pendentiam, per acerbissimam tuam mortem, & per dulcissimi cordis tui transfixionem te obsecramus, vt animam famuli tui à iusta poenarum obligatione liberes & à poenis vulneribus peccatorum, quæ sua sponte contraxit, sanes. Qui viuis, &c.

COMPLENDA.

Ffff 4

Refefvi

Refecti corpore & sanguine tuo Domine Iesu Christe, per sanctam corporis tui sepulturam, qua tu cæli terræq; Dominus in terra recondi dignatus es, per iucandam ac gloriosam resurrectionem tuam, per admirabilem denique ascensionem tuam, pro anima famuli tui te obsecramus vt à fouea peccatorum, quam sua sponte incidit hanc liberares, ab omni peccatorum macula emundes, & vt gloriæ tuæ tecum sit particeps dones. Qui viuis &c.

Pro infirmo amico, aut etiam pro seipso ad obtinendam bonam mortē.

COLLECTA.

Domine Iesu Christe, per tristitiam, per orationem, per agonemq; tuum sanctissimum, quem in montē Oliueti propter nos pertulisti, quando præ cordis angustia ac pauore factus est suodr tuus sicut guttæ sanguinis decurrētis in terram, tuam obsecramus clemētiam, vt hæc, omnemque præsuram & laborem tuum contra multitudinem peccatorum famuli, tui Patri tuo offeras & obtendas & ipsum in hora mortis ab omni angustia, quam suis se meruisse peccatis agnoscit, eripias. Qui viuis & regnas, &c.

SECRET A.

Hostiam nunc passionis tuæ tibi Domine Iesu Christe offerimus, charitatem tuam, omniumque passionum ac dolorum amaritudinem quas in cruce pro nobis pertulisti, maximè quando sanctissima anima tua egressa est de corpore tuo, retolentes, teque per temetipsum obsecrantes, vt hæc omnia Patri tuo pro anima famuli tui offeras & obtendas, eandemq; in exitu eius ab omnibus passionibus & pœnis, quas pro suis se meruisse peccatis agnoscit eripias. Qui viuis & regnas &c.

COMPLENDA.

Sumpta hæc Sacramenta cælestia quæsumus Domine Deus tuæ erga nos charitatis, quæ te de cælis in terram traxit, teq; in omnium pœnarum ac passionum tolerantiam, vt nos miserans rursus tibi attraheres, induxit, te admoneant, vt eandem charitatem sanguinisq; effusionem, vulnera ac pœnas tuas pro famulo tuo, Patri cælesti offeras & obtendas, & omnes pœnas & passiones, quas pro suis peccatis se meruisse agnoscit eidem amoueat. Qui viuis & regnas cum Deo Patre in vnitatem Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum, Amen.

D. IOANNIS IVSTI LANSPER-
gij, Carthusiani, in Alloquiorum ad cun-
 ctas animas fideles libri secundi partem, quæ complectitur Canonis
 seu Institutiones Iesu Christi succinctas, velut summam om-
 nis Christianæ perfectionis,

PRÆFATIO.

VAM sit hodie misera Ecclesie species, quanta deformatio, nemo est, qui non videat. Tacet vbique pietas, vitia passim dominantur: non est qui faciat bonum, non est vsque ad vnum. Impie viuere non iam vitium est, sed virtus. Christi Euangelium frequens quidem in ore habetur, at nusquam apparet in vita. Contabescunt